

Barns delaktighet i vardagen på en barnskydds- institution - en kvalitativ studie

Examensarbete

Ismo Pietiläinen och Tove Salminen

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Det sociala området
Identifikationsnummer:	Ismo: 6913 Tove: 6912
Författare:	Ismo Pietiläinen och Tove Salminen
Arbetets namn:	Delaktighet i vardagen på en barnskyddsinstitution – en kvalitativ studie
Handledare (Arcada):	Arla Cederberg och Åsa Rosengren
Uppdragsgivare:	Ett privat barnhem i södra Finland
<p>Sammandrag:</p> <p>Detta examensarbete behandlar delaktigheten för barn inom barnskyddet på ett barnhem. En viktig del i barnskyddet är att möjliggöra för barnet att genom delaktighet få vara med och påverka beslut om sin egen vård. Genom att möjliggöra för barnet att kunna påverka beslut kan det medföra att barnet är mera mottagligt för sin vård. Syftet med denna studie är att göra en utvärdering av vården på ett barnhem med fokus på barns delaktighet i vardagen. Forskningsfrågor i studien är: Hur arbetar personalen för att skapa och främja barns delaktighet på barnhemmet? Hurdana erfarenheter har barn som bor på barnhemmet av delaktighet? Studiens teoretiska referensram behandlar relationer och arbetssätt mellan professionella och barnen. Studiens metod för insamlande av data är fokusgruppsintervjuer med personalen och barnen på barnhemmet. I studien medverkade 6 informanter varav 3 professionella och 3 barn (15–17 år). Intervjuernas längd var vardera cirka 40 minuter. Insamlad data transkriberades och analyserades med en innehållsanalys. Innehållsanalysen tog fram två huvudkategorier, en för personalen och en för barnen: 1. arbetssätt som främjar delaktighet och 2. faktorer som medfört att barn känner sig delaktiga samt fyra underkategorier som är följande: kommunikation, möjlighet att påverka, egenhandledarens roll och dokumentation. Den insamlade datan analyserades med hjälp av tidigare forskning och studiens teoretiska referensram. Resultatet av personalens arbetssätt visar på att vården har ett klientcentrerat arbetssätt och att relationen till barnen är mycket positiv, dessa aspekter har en avgörande roll när man vill att barnet ska kunna vara delaktigt i sin vardag. Denna slutsats har stöd i tidigare forskning samt i den</p>	

teoretiska referensramen. Resultatet av insamlade data av barnen visar på att barnen har en god erfarenhet av faktorer som medfört delaktighet i vardagen på barnhemmet. Barnen lyfter fram att personalens arbetssätt är positivt, stödjande samt att de får vara med och påverka hur deras vardag ser ut.

Nyckelord:	Barnskydd, arbetssätt, delaktighet, relationsarbete, kommunikation, egenhandledare, dokumentation, möjlighet att påverka
Sidantal:	67
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Social services
Identification number:	Ismo: 6913 Tove: 6912
Author:	Ismo Pietiläinen and Tove Salminen
Title:	Participation in everyday life at a child welfare institution - a qualitative study
Supervisor (Arcada):	Arla Cederberg and Åsa Rosengren
Commissioned by:	a children's home run by a private organization
Abstract:	
<p>This thesis focuses on the possibilities of participation that children living at a child welfare institution have. An important part of child protective services is to give children the possibility through participation to be a part of and have their voice heard in decision making. Giving a child the possibility to participate in their own care usually results that the child is being more open to accept care. The purpose of this study is to make an assessment of care at a children's home. Focus is children's participation in the daily life. Our research questions was: 1. How do the professionals work in order to create and encourage</p>	

children's participation in the children's home? and 2. What kind of experiences do the children have living in children's home in regard to participation? Theoretical references used in this study are studies and theories about relationships and methods of working among professionals and children. Material for this study was gathered with the help of two focus group interviews. One of the interviews was conducted with the professionals working at this children's home and the second was to the children living there. Interviews had a total of 6 responses, 3 professionals and 3 children (ages 15-17). Both interviews were circa 40 minutes long. The data was collected transcribed and then analyzed with the help of content analysis. The analysis revealed two main categories, one from the interview with the children and one with the professionals: 1. Methods of working that promote participation and 2. Factors that have an effect on the children's feeling of taking a part. The writers found four sub-categories as well: communication, possibility to have an influence on things, the role of a primary socio-educational worker and documentation. Collected data was analyzed with the help of previously conducted studies and the theoretical references gathered. The results show that the professionals have a client-centered way of working and that their relationship with the children is a very positive one. These are key factors in inspiring children to be participate in their daily life. This result is in line with the theoretical references as well as previous studies. Results of collected data from the children shows that the children have good experiences regarding the methods used to promote participation in the daily life. The children mention that the professionals way of working is positive, supporting as well as makes it possible for the children to actively participate in the children's home everyday life.

Keywords:	Child protection, methods of working, participation, communication, primary socio-educational worker, documentation, possibility to have an impact
Number of pages:	67
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Sosiaaliala
Tunnistenumero:	Ismo: 6913

	Tove: 6912
Tekijä:	Ismo Pietiläinen ja Tove Salminen
Työn nimi:	Osallistuminen jokapäiväiseen elämään lastensuojelulaitoksessa - laadullinen tutkimus
Työn ohjaaja (Arcada):	Arla Cederberg ja Åsa Rosengren
Toimeksiantaja:	Yksityinen lastenkoti Etelä-Suomessa
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Tämä opinnäytetyö käsittelee lastenkodissa asuvien lasten osallisuutta. Tärkeä osa lastensuojelutyötä on antaa lapsille mahdollisuus olla osallisena ja vaikuttaa omaan hoitoonsa. Lasten osallisuuden mahdollistaminen voi lisätä lasten hoitomyyntä. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on arvioida erään lastenkodin hoitoa. Painopisteenä on arvioida lasten osallisuutta arjessa. Tutkimuskysymykset ovat 1. Millä tavoin työntekijät työskentelevät luodakseen ja edistääkseen lasten osallisuutta lastenkodissa? ja 2. Minkälaisia kokemuksia lastenkodissa asuvilla lapsilla on osallisuudesta? Tutkimuksen teoreettinen viitekehys käsittelee ihmissuhteita sekä työskentelymenetelmiä lasten ja työntekijöiden välillä. Materiaali tutkimukseen kerättiin kahden ryhmähaastattelun avulla. Yksi haastatteluista oli lastenkodin työntekijöiden kanssa ja toinen lastenkodissa asuvien lasten kanssa. Tutkimukseen osallistui 3 työntekijää ja 3 lasta (iät 15-17-vuotta). Molemmat haastattelut olivat pituudeltaan noin 40 minuuttia. Kerätty aineisto litteroitiin ja analysoitiin sisällön analyysin avulla. Sisällön analyysistä löytyi kaksi pääkategoriaa. Yksi työntekijöiden ja toinen lasten haastatteluista. Pääkategoriat ovat 1. Osallisuutta edistävät työskentelymenetelmät ja 2. Asiat, jotka saavat lapset tuntemaan osallisuutta. Sisällön analyysin avulla löydettiin myös neljä alempaa kategoriaa: kommunikaatio, mahdollisuus vaikuttaa, omaohjaajan rooli ja dokumentaatio. Kerätty aineisto analysoitiin aiempien tutkimusten ja tämän opinnäytetyön teoreettisen viitekehysten avulla. Tuloksista nousi esille, että työntekijöillä on asiakaskeskeinen työskentelymenetelmä ja että suhde lasten ja työntekijöiden välillä on positiivinen. Nämä asiat ovat erittäin tärkeitä, jotta lasten osallisuus arjessa voidaan mahdollistaa. Tätä päätelmää tukevat myös aikaisemmat tutkimukset sekä tämän opinnäytetyön teoreettinen viitekehys. Tulokset tuovat esille myös, että lapsilla on positiivisia kokemuksia osallisuudesta arjessa. Lapset kokevat työntekijöiden työskentelymenetelmät positiivisiksi ja lasta tukeviksi. Lapset kokevat myös voivansa olla osana heitä koskevissa</p>	

asioissa sekä vaikuttaa omaan arkeensa. Päivittäisestä kirjaamisesta lapsilla oli negatiivisempia kokemuksia.

Avainsanat:	Lastensuojelu, osallisuus, työskentelymenetelmät, vaikuttavuus, omaohjaajuus, dokumentointi
Sivumäärä:	67
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	

INNEHÅLL

Figurer 8

1 Inledning	9
1.1 Barnskydd.....	9
1.2 Placering i vård utom hemmet.....	10
1.3 Bakgrund	12
1.4 Syfte och frågeställning	12
2 Tidigare forskning	13
3 Teoretisk referensram	17
3.1 Delaktighet.....	17
3.2 Relationsarbete	18
3.3 Socialpedagogiskt förhållningssätt	18
3.4 Bronfenbrenners utvecklingsekologi	20
4 Metod	22
4.1 Fokusgruppintervju som metod	22
4.2 Tillvägagångssätt.....	22
4.3 Analysmetod.....	23
4.4 Etiska aspekter	26
5 Resultat	28
5.1 Arbetsätt som främjar barns delaktighet.....	28
5.1.1 <i>Kommunikation</i>	29

5.1.2	<i>Möjlighet att påverka</i>	30
5.1.3	<i>Egenhandledarens roll</i>	33
5.1.4	<i>Dokumentation</i>	35
5.2	Faktorer som medför att barn känner sig delaktiga.....	36
5.2.1	<i>Kommunikation</i>	36
5.2.2	<i>Möjlighet att påverka</i>	38
5.2.3	<i>Egenhandledarens roll</i>	38
5.2.4	<i>Dokumentation</i>	39
6	Analys	40
6.1	Arbetarnas synvinkel	40
6.1.1	<i>Kommunikation</i>	41
6.1.2	<i>Möjlighet att påverka</i>	41
6.1.3	<i>Egenhållarens roll</i>	42
6.1.4	<i>Dokumentation</i>	43
6.2	Barns synvinkel	43
6.2.1	<i>Kommunikation</i>	44
6.2.2	<i>Möjlighet att påverka</i>	44
6.2.3	<i>Egenvårdarens roll</i>	45
6.2.4	<i>Dokumentation</i>	45
6.3	Sammanfattning	45
7	Diskussion och avslutning	47
7.1	Metoddiskussion.....	47
7.2	Resultatdiskussion.....	48
7.3	Arbetslivsrelevans samt förslag till fortsatt forskning	49
	Källor	51
	Bilagor	54
	<i>Bilaga 1 – intervjuguide för barn och personal på barnhemmet</i>	54
	<i>Bilaga 2 – intervjuguide för barn och personal på barnhemmet, på finska</i>	56
	<i>Bilaga 3 – anhållan om forskningslov</i>	60
	<i>Bilaga 4 – anhållan om forskningslov på finska</i>	61
	<i>Bilaga 5 – informationsbrev till barnen</i>	62
	<i>Bilaga 6 – informationsbrev till barnen, på finska</i>	63
	<i>Bilaga 7 – informationsbrev till föräldrarna</i>	64
	<i>Bilaga 8 – informationsbrev till föräldrarna, på finska</i>	65
	<i>Bilaga 9 – informationsbrev till personalen</i>	65
	<i>Bilaga 10, informationsbrev till personalen, på finska</i>	66
	<i>Bilaga 11 – informerat samtycke</i>	67

Figurer

Figur 1. Modell baserad på Bronfenbrennes utvecklingsekologiska olika nivåer.... s. 18

Figur 2. Innehållsanalys - professionellas intervju..... s. 25

Figur 3. Innehållsanalys-barnens intervju..... s. 26

1 INLEDNING

I detta examensarbete är barnen som ska intervjuas placerade på ett barnhem. Vi har fått i uppdrag att göra en utvärdering av vården på ett barnhem. För att kunna få reda på om själva vården på barnhemmet är av den kvalitet som det i lagen står samt om den främjar barnets välmående kommer vi att göra en utvärdering av vården och fostringen på barnhemmet. Examensarbetets fokus ligger på barnets delaktighet i vardagen på institutionen. Studien ska ta reda på barns åsikter om deras erfarenheter gällande delaktigheten i vardagen, samt hörandet av personalen om hur de arbetar för att göra barnen delaktiga i vardagen på barnhemmet. Med ordet barn menar vi barn som inte har fyllt 18 år ännu.

1.1 Barnskydd

I Institutet för hälsa och välfärds statistikrapport år 2017 (Institutet för hälsa och välfärd 2017) kommer det fram att det för tillfället finns 17 956 (2017) barn och unga som är placerade utanför hemmet i Finland. Det är en ökning på 3% när man jämför med året innan (2016). Detta kan bero på är att antalet brådskande placeringar hade en drastisk ökning på 15% samt att det har kommit en ökning på 15% i antalet av barnskyddsanmälningar. (Institutet för hälsa och välfärd 2017) Laakso (2019 s.14) håller med att det har skett en ökning inom placering samt omhändertagningar i Finland men lyfter fram att det finns en ljus sida av barnskyddet. när man kategoriserar efter ålder så har det kommit fram att antalet hållit sig samma eller minskat i omhändertagningar för barn som går i grundskolan och under, åldersgruppen som har ökat är dem i 16 års åldern (Laakso 2019 s.14).

I första hand försöker man att lösa de uppstådda problemen med hjälp av den öppna vården. Med det menas att man utan att ha ett klientkap inom barnskyddet får stöd och handledning genom olika metoder. Varje fall som kommer upp ska utan dröjsmål granskas. Granskningen görs av en socialarbetare för att reda ut vilken sorts stödåtgärd det behövs. (Barnskyddslagen 30.12.2014/1302 26§)

Om fallet är så att det inom granskningen uppkommer orsaker som kan medföra att barnets rätt till en trygg uppväxtmiljö, en harmonisk och mångsidig utveckling samt till särskilt skydd är i fara skall ett klientskap inom barnskyddet påbörjas (Barnskyddslagen 30.12.2014/1302 1§). När det görs beslut om att ta in barnskyddet ska servicen vara av en kvalitet som garanterar stöd till brukaren samt familjen (Barnskyddslagen 30.12.2014/1302 11§). Vilket beslut som en tas så skall barnets bästa alltid ses över och alla beslut skall göras enligt det (Barnskyddslagen 30.12.2014/1302 4§).

Räty beskriver ett fungerande barnskydd med att det skall finnas tillräckligt med kunnig personal, institutets lokaler samt att kommunen har tillräckligt med behörig personal som kan ansvara för att barnskyddsarbetet ordnas samt utförs. Det är också viktigt att det organ som ansvarar för barnets vård samt skydd följer myndigheternas regleringar om barnets hälsa och trygghet, att personalen har behörighet samt att personalen granskas med jämna mellanrum. (Räty 2015 s. 56)

Hakalehto & Toivanen (2016 s. 90) lyfter fram att för att barnskyddet ska vara av god kvalitet skall barnskyddet ha en grundlig planering, ordnas på ett bra sätt och barnet ska få vara delaktig i sitt eget barnskydd. Laakso (2019 s. 20) påpekar att fast det har markerats att ovanstående ska finnas så förekommer det få studier om vad barnen själv ser som det viktigaste i deras välbefinnande.

1.2 Placering i vård utom hemmet

Placering utanför hemmet kan utföras med att man antingen gör en brådskande placering vilket betyder att barnet placeras utanför hemmet i 30 dagar för att det ska göras en granskning av situationen (Barnskyddslagen 13.4.2007/417 38§) eller som omhändertagning vilket betyder att barnet blir placerad utanför hemmet tills behov av barnskyddet inte längre finns (Barnskyddslagen 13.4.2007/417 47§). Man kan också utföra en placering som stödåtgärd inom öppenvården. Den sorts placering är kortvarig, det vill säga maximum 90 dagar (Barnskyddslagen 13.4.2007/417 37§,37b§).

Dessa placeringar görs på olika ställen, det finns professionella barnhem, mottagningshem, institutioner där de anställda på platserna är ansvariga att livstillvaron är av god kvalitet samt enligt det behov barnet har. (Hakalehto & Toivanen 2016 s. 135) Personalen på barnhemmet har till uppgift att ta hand om barnets vardagliga fostran, vård samt omsorg (Forsberg & Ritala-Koskinen 2018 s.104)

Delaktighet i barnskyddet är att barnet ska kunna känna och lita på att hen blir hörd samt att hen får medverka i beslut som rör hens egna handlingar. Det betyder också att barnet ska få information på ett sådant vis att barnet förstått innehållet i informationen, samt att barnet ska ha vetskap om vem det är som har hand om barnets beslutstagningar och hur barnet kan nå sin socialarbetare. (Social- och hälsoministeriets 2014 s.18)

Med ovanstående kan man konstatera att det finns många aspekter som skall fungera för att barnskyddet ska vara av god kvalitet. Moore & Mc Arthur (2017 s. 206–218) tar upp i sin beskrivning om vad som krävs för att få bästa möjliga slutresultat, de lyfter fram tillgången till en trygg omgivning, en trygg plats att bo på samt att få möjligheten till att själv påverka sin egen vardag på ett så finkänsligt vis som möjligt. Mäkinen et al. (2011 s. 138) tar upp betydelsen av att de professionella har goda färdigheter om interaktion med barnen, vilket betyder att interaktionen sker på en jämlik plan.

Laakso (2019 s.64–65) tar upp att delaktighet betyder att barnets åsikter beaktas samt att barnet har möjlighet till att avstå från att medverka. Problemet med att kunna möjliggöra för barnen att vara delaktiga begränsas av barnens möjlighet att påverka relativt lite i förhållande till sitt eget liv. (Laakso 2019 s.65)

Känslan av trygghet är ett basbehov hos individer för att kunna utveckla, nå en bra självkänsla och självförtroende samt våga växa till en självständig vuxen. För att barnen ska våga ta emot vård och stöd måste hen känna sig åtminstone på något sätt trygg på anstalten. (Moore & Mc Arthur 2017 s. 206–218)

Barnet kommer vanligtvis från en väldig otrygg omgivning med traumatiska upplevelser, så därför är det ytterst viktigt att barnet får komma till ett tryggt ställe för att få bearbeta sina problem i lugn och ro. Det vill säga att det ansvariga organet har ett grundläggande

ansvar om vården, förena samt att bygga upp barnets självkänsla. (Hakalehto & Toivanen 2016 s. 136–137)

1.3 Bakgrund

Intresset för ämnet delaktighet inom vården fick skribenterna när de båda ville göra en studie om unga i vård utom hemmet. Arbetets beställare är ett barnhem i huvudstadsregionen. Detta barnhem har två avdelningar var av en avdelning tar hand om 10–15 åringar och den andra avdelningen tar hand om 15–17 åringar. På dessa avdelningar arbetar sexton personer sammanlagt, åtta på ena samt åtta på andra. Barnhemmet leds av en förstandare. Barnhemmet har även en avdelning för eftervård som är för brukare upp till 21 år. Denna avdelning är till för mera självständiga unga som inte (mera) är i behov av intensivt stöd.

På barnhemmet arbetar det personal som har högskoleutbildningar inom social- och hälsovården, så som socionomer, sjukskötare samt samhällspedagoger.

1.4 Syfte och frågeställning

Syfte med detta arbete är att granska vården på ett barnhem med fokus på barns delaktighet i vardagen.

Frågeställningar är:

1. Hur arbetar personalen för att skapa och främja barns känsla av delaktighet på barnhemmet?
2. Hurudana erfarenheter har barn som bor på barnhemmet av delaktighet?

2 TIDIGARE FORSKNING

I denna studie har skribenter sökt efter redan gjord forskning om vårt ämne. I sökandet användes databaserna EBSCO och SAGE journals. Som sökord användes *child or adolescents, participation, institutional care, institutional care for children, residential care, children, child welfare, child welfare workers, child protection, decision-making* och *social work*. Skribenter valde att göra en avgränsning i sökandet till år 2008–2018 för att få så relevanta resultat som möjligt. Efter lite sökande kom det fram sex artiklar som skribenter ansåg passande inom ämnet. Överlag finns det relativt mycket forskning om det ämne detta arbete handlar om.

Alla de forskningarna skribenter valde att använda tog upp personliga kontakter, hur viktigt det är att kontakten mellan barnet och den professionella är bra för att kunna möjliggöra att barnet ska kunna vara delaktigt i vardagen samt beslutfattande gällande hen själv, hur viktiga de är för barnet för att hen skulle kunna må bättre. Valda artiklar var alla barncentrerade. Detta upplevde skribenter som en väldigt positiv sak eftersom denna studie ska också vara väldigt barncentrerad.

Artiklarna håller till den största delen med det som vi preliminärt tänktes att vår studie kommer att behandla. Till exempel, i artikeln ”*Children’s and young people’s participation within child welfare and child protection services: a state-of-the-art review*” (Van Biljeveld et al. 2013) som är en litteraturstudie över vad det finns för hinder eller faktorer som kan underlätta delaktighet för barnet och den professionella inom barnskyddet. I studien tas det upp att en av de viktigaste faktorerna till att få en fungerande delaktighet är det personliga förhållandet mellan barnet och den professionella. I denna studie tar forskarna upp att just detta personliga förhållande är svårt att uppnå på grund av att det existerar hinder från både barnets och den professionellas sida, så som den olika synen på när barn ska och får vara delaktigt. Enligt barnen är det av den åsikten att de ska delta hela tiden medan de professionella är av den åsikten att i vissa fall är det inte lämpligt att barnet deltar. Professionella påpekar att barnen är enligt den sociokulturella bilden sårbara, i behov av vuxnas stöd och att de inte alltid vet vad delaktighet innebär. (Van Biljeveld et al. 2013)

”Conditioned agency? The role of children in the audit of Swedish residential care” (Pålsson 2015) är en studie som är gjord i Sverige. Den baserar sig på resultat från intervjuer och observationer från inspektioner som är utförda under året 2012. I intervjuerna deltog åtta stycken inspektörer från sex olika regioner. Själva observationerna gjordes av 25 stycken slumpmässigt valda ärenden varifrån sex stycken regioner i Sverige. Sammanlagt granskades det 147 stycken ärenden. Dessa ärenden står för ca. 10% av alla ärenden som gjordes år 2012 i Sverige. Barnens rättighet att vara delaktig i sin vård samt att få vara med i beslutfattande om ärenden inom barnskyddet har en stor betydelse. Därför har den svenska inspektionen skyldighet att samråda och att ta hänsyn till barnens åsikter. I studien görs en undersökning om hur det påverkar barnet när barnet får vara delaktig i beslutfattande samt på vilket sätt processen påverkas av barnens åsikter. I studien kom det fram att det finns plats för förbättring. (Pålsson 2015)

I artikeln *”Service user participation in interprofessional teams in child welfare in Norway: vulnerable adolescents’ perceptions”* (Saebjørnsen & Willumsen 2015) är syftet med studien att få kunskap om varför ett effektivt deltagande bland barn inom barnskyddet inte har fungerat. I studien framkommer det att det har varit viktigt i det norska barnskyddet att barnen ska vara delaktiga men att det av någon anledning inte har fungerat på ett önskvärt sätt. För att få kunskap om varför delaktigheten inte har varit effektiv ville forskare undersöka genom att intervjua fem unga i åldern 13–16 år som medverkat i interprofessionella grupper. I undersökningen kommer det fram att dessa grupper kan medföra att barn är mera delaktiga. Genom studien kom det fram nya, effektiva sätt att få barn delaktiga. (Saebjørnsen & Willumsen 2015)

Artikeln *”Putting the child at the centre of inter-professional cooperation in out-of-home care”* (Schwartz 2016) tar det upp vad ett interprofessionellt samarbete innebär samt hur det medför att barnet är delaktig i dess vardagliga liv. I studien tar de upp hur sårbara barn är som är placerade i vård utanför hemmet, till exempel tas det upp att barn som är involverade inom vård utanför hemmet har en lägre inlärningsförmåga samt en negativ bild av

deras skolgång. Studien inriktar sig inte direkt till skolgången utan på barnens intresse och aktivitet i undervisningen ur en socialpedagogisk synvinkel. I studien har forskare kommit fram till deras resultat genom att undersöka teoretisk förståelse om barnens beteenden i ett barncentrerat interprofessionellt samarbete, för att få en djup förståelse har forskare även tagit med ett empiriskt fall ur en studie som följt fyra barn från två olika barnskyddsenheter. Studien kommer fram till frågan om att barn som lever i vård utanför hemmet har svårt att medverka personligt i sin vardag utgör en svår men viktig fråga. Med det menas att barnen är av behov av ett intensivt interprofessionellt samarbete som ger barnet tillräckligt med stöd. (Schwatz 2016)

”We care about care: advice by children in care for children in care, foster parents and child welfare workers about the transition into foster care” (Mitchell et al. 2009) är en studie där 20 barn i åldern 8–15 som alla hade 6–36 månaders erfarenheter av vård hos en fosterfamilj. Dessa barn blev alla inbjudna till att diskutera och ge råd till brukare, fosterföräldrar samt vårdare för att underlätta övergången till placering utanför hemmet. I studien lyfts det fram att i övergången till placering utanför hemmet är det viktigt att de ansvariga ska höra barnens åsikter, se till att de har det de behöver (kläder, mat, boende), samt att bygga förtroende. Det togs också upp att förväntningarna på det nya fosterhemmet varierade på grund av att hemmen samt fosterfamiljerna alla är annorlunda, möjligheten till att komma till en trevlig och snäll fosterfamilj samt nervositeten att träffa de nya fosterföräldrarna. En viktig aspekt som togs upp är att ge tid åt att vänja sig vid det nya hemmet. (Mitchell et al. 2009)

I rapporten *”Ne näki mut - Huostassa olevien lasten hyvinvointiin ja sijaishuoltoon liittyvät kokemukset”* (Laakso 2019) tar Laakso upp barnens egna upplevelser om deras välbefinnande och deras tid i vård utanför hemmet. Den organisation som ansvarat för denna studie är Institutet för hälsa och välbefinnande med programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE). Studien gjordes 1.3.2017-31.12.2018. I denna studie medverkade 20 stycken barn i åldern 11–17 år som är placerade i vård utanför hemmet, fyra barn i åldern 6–9 år som är placerade på familjehem samt fem stycken barn med en eller flera funktionsvariation(er). Studiens huvudpunkter är säkerhet, relationer, förstärkning och delaktighet. De barn som medverkade i studien var av största delen av den

åsikten att det hade skett en förbättring av deras välbefinnande under omhändertagningen. För de barn som det skett en förbättring i välbefinnandet tar upp att omgivningen hade blivit bättre genom att det hade tillkommit trygghet, uppväxtmiljön är avslappnad och stödjande samt att det hade skett en förbättring socialt och materiellt. Tyvärr fanns det barn som medverkade i studien som tog upp att det förekommit otrygghet, professionella som inte hade tagit dem på allvar samt som hade behandlat barnen på ett orättvist sätt. De barn som är placerade i vård utom hemmet har bland annat ofta varit med i avbrutna människorelationen, skolgången har haft ett eller flera avbrott vilket kan ha påverkats av olika mängder av flyttar från en ort till en annan. Studien tar upp att det bör utföras mera noggranna undersökningar i barn och ungas upprepade förflyttningar inom vård utom hemmet. (Laakso 2019)

”Effektmätning inom barnskyddet gagnar alla” (Kommunförbundet 2017) är en studie vars syfte var att utveckla en kvalitetsmätare för att försäkra att kvaliteten inom barnskyddsarbete håller en bra nivå. Nu har det utvecklats ett effektmått för barnskyddet. En av dessa mätarna är utvecklad av Kommunförbundet, och den består av fem olika frågeformulär. Frågeformulären fylls i av både brukaren samt den arbetaren som jobbar med brukaren, och det som försöks fås fram med frågeformulären är hur brukarens funktionsförmåga har förändrats. Formulären fylls i och den första mätningen görs innan barnskyddsarbete påbörjas, och samma görs en gång till innan klientskapet tar slut. De två resultaten kan jämföras för att se hur barnskyddet har hjälpt till att förbättra brukarens funktionsförmåga. (Kommunförbundet 2017)

De positiva som brukaren får av effektmåttet är bland annat att barnskyddsarbetet blir mer transparent, och brukaren får genast en idé om vad barnskyddet handlar om. Brukarens rättsskydd stärks eftersom brukaren får själv producera en del av dokumenteringen, och även barnet får hans egen frågeformulär för att försäkra att barnets röst blir hörd. Effektmätningen är också en positiv sak för de anställda inom barnskyddet, samt den kommunen som ordnar barnskyddet. För de anställda handlar de positiva aspekterna om bland annat att öppna dialogen i klientarbetet, att få en klarare bild om familjens funktionsförmåga och om att ha ett verktyg som hjälpar till med att strukturera arbetet. För kommunen är de positiva aspekterna bland annat att få reda på vilka tjänster kommunen har att erbjuda, vilka tjänster har inte varit tillräckliga för familjen och möjligen skall

utvecklas, och hur man ska dela resurser inom olika delar av barnskyddet. (Kommunförbundet 2017)

3 TEORETISK REFERENSRAM

I detta kapitel redogör vi vilken teoretisk grund som använts i studien. Studiens syfte är att utvärdera vården på ett barnhem med fokus på barns delaktighet i vardagen, grundläggande för att få ett fungerande samarbete mellan personen och den professionella ligger i att relationen sinsemellan är positiv. För att som professionell kunna utföra ett fungerande samarbete behövs kunskap om hur man på en socialpedagogisk vis förhåller sig till barnet samt kunskap om barnets utveckling.

3.1 Delaktighet

Social- och hälsovårdsministeriet beskriver delaktighet med att personen deltar, influerar, bryr sig, samt att personen har tillgång till den gemensamma välfärden (Social- och hälsovårdsministeriet). Institutet för hälsa och välfärd anser att man som delaktig har rätt till hälsa, utbildning, arbete, utkomst, bostad och sociala relationer. Personen ska få möjligheten att delta och inverka på angelägenheter som berör personen i sig samt samhällsutvecklingen. (Institutet för hälsa och välfärd) Delaktighet är enligt Specialpedagogiska skolmyndigheten att personen är en del i verksamheten, en situation eller en relation. Betydelsen av att vara delaktig menar att personen har en känsla samt har fått möjligheten att vara med i en aktivitet. Specifikt för barn och unga så betyder delaktighet att personen har rätt att uttrycka sig själv samt att hen blir hörd. (Specialpedagogiska skolmyndigheten) Inom barnskyddet så tar Laakso (2019 s.64) upp balansgången mellan barnets delaktighet och skyddande samt barnets delaktighet och sårbarhet. Han tar upp barnskyddslagen 5§ barns och unga personers åsikt och önskemål som säger att barn ska enligt ålder och utvecklingsnivå få information samt möjligheten till att säga sin åsikt i beslut beträffande sig själv. (Barnskyddslagen 30.12.2014/1302 5§)

3.2 Relationsarbete

I boken Cederlund & Berglund tas värdet av utkomsten upp inom valet av metod. Det har framkommit att val av metod inte har så stor betydelse när man utför olika terapiformer. Enligt flera forskare förekommer det ett starkt understöd på att val av metod eller metodik inte har den centrala rollen av det slutliga resultatet i ett relationsarbete. (Cederlund & Berglund 2017 s. 167)

Hubble (Hubble 1999 s.133–179, Cederlund & Berglund 2017) beskriver att ett lyckat klientskap inte helt beror på metod/teknik utan säger att förbindelsen mellan brukaren samt professionella (terapeutiska relationen) är av större värde. Det hela delas in i en tårta som består av fyra delar som är indelade följande.

- Metodik/Teknik= Står för 15% av helheten i behandlingen
- Klientensförväntningar= Står för 30% av helheten i behandlingen
- Den terapeutiska relationen= Står för 30% av helheten i behandlingen
- Utomstående faktorer= Står för 40% av helheten i behandlingen (Cederlund & Berglund 2017 s. 168–169)

Cederlund & Berglund (2017 s.168–169) håller med Hubble (1999 s.133–179) och tar upp vikten av hur stor betydelse relationen mellan den professionella och klienten har för att nå givna mål med olika metoder. I ett relationsarbete uppstår det ett engagemang hos klienten. Inom klienten sker det en förnedring när hen blir bemött av förståelse, intresse samt uppmärksamhet. Att bli uppmärksammas på ett känslomässigt sätt medför att klienten blir påverkad och detta i sin tur kan vara ett avgörande moment som direkt påverkar klientens motivation samt inställningen till en blivande förändringsprocess. (Cederlund & Berglund 2017 s. 169)

3.3 Socialpedagogiskt förhållningssätt

Socialpedagogiken är kärnan i socionomutbildningen kan man även säga. För att använda sig av ett socialpedagogiskt förhållningssätt, innebär det att du har tillräcklig kunskap om

socialpedagogiken och brukaren. Meningen med detta förhållningssätt är att finna det positiva hos brukaren och få denna att själv skapa/stärka sina egna egenskaper i form av empowerment. Som professionell är det viktigt att du kan hantera “Den femte kompetensen” av Madsén bildningsblomma. Med det menas att du kan bemästra de fyra andra kompetenserna som är den produktiva, den expressiva, den kommunikativa samt den analytiska/syntetiska kompetensen. (Madsen 2001 s. 226–228)

Den produktiva kompetensen som den professionella ska behärska består av det man gör med händerna, det vill säga att denna kompetens består av verkliga, samt fysiska ting som den professionella ska kunna forma om i sådana situationer där det uppkommit ett problem eller när den professionella märker att ett fungerande tillvägagångssätt inte fungerar för just denna brukare. Till denna kompetens hör också att den professionella har kompetens om att be om hjälp ifall den situationen tillkommer. (Madsen 2001 s. 228)

Den expressiva kompetensen består av vilken estetisk, samt emotionella omfattningen den professionella har. Här tas betydelsen av den professionelles samt brukarens kroppsspråk upp. Det är väldigt viktigt att ha kunskap om vad ditt kroppsspråk berättar. Detta kallas det tysta språket. Vissa händelser i livet är väldigt traumatiska och då är det bra att ta till estetiska aktiviteter som musik, teater, dans, rytmik för att få fram egenskaper genom känslor som har funnits inom brukarna. (Madsen 2001 s. 229–231)

Den kommunikativa kompetensen handlar om språket, samt om hur vi är i interaktion med andra människor. Det hela bygger på gemensam respekt mellan brukaren och den professionella. När vi är i interaktion med andra antar vi att den andra partnern är försedd med förnuft samt känslor, identitet samt vilja, språklig förmåga samt handlingsförmåga. Dessa bygger på den normen som är basen för vår interaktion. (Madsen 2001 s. 228)

Den analytiska/syntetiska kompetensen står för den kunskapen som den professionella har när hen utför sitt arbete. Det är väldigt viktigt att komma ihåg att vi inte kommer att nå samma kunskap om den värld vi försöker att få förståelse om. Att försöka nå en uppfattning som dess värld som är så sann som möjligt är enda utgångspunkten. I agerande som professionella handlar det främst om att åstadkomma klarhet i en händelse än att få fram sanningen om den. Motsatsen till ordet sanning är oklarhet, vilket i sin tur kan

förklaras att den kunskap vi har om en händelse ännu inte färdig, på grund av att nya handlingar kommer att medföra mera klarhet om händelsen. För att detta skall vara möjligt ska den professionella ha tillräckliga kunskaper om brukarens förutsättningar, levnadsvillkor samt kunskap om sin egen handlingsmöjlighet som professionell. (Madsen 2001 s. 231–234)

Den femte kompetensen är en helhet av de ovanstående fyra kompetenserna. För att på bästa sätt kunna genomföra ett socialpedagogiskt arbete bör du kunna behärska dessa kompetenser. Det krävs en samverkan från den femte kompetensen som kallas för handlingskompetensen för att få ut allt från dessa enskilda kompetenser. Att som professionell använda sig av kreativitet i sina handlingar för att granska ett sätt som möjliggör skapande inom tänkande samt handlande i förhållande till sig själv och omvärlden är det ytterst viktigt att omfattningen ska finnas till hands inom de fyra kompetenserna. Att hålla sig kreativ är samma sak som att vara delaktig i sig själv samt omvärlden, där tankar samt handlingar omdefinieras samt överskrids till en ny process, som i kort hand ser annorlunda ut än utgångspunkten. Detta sätt att arbeta är en del utav den femte kompetensen. För att detta skall fungera måste den professionella ha god kunskap om sig själv samt den egna personligheten. (Madsen 2001 s. 234–237)

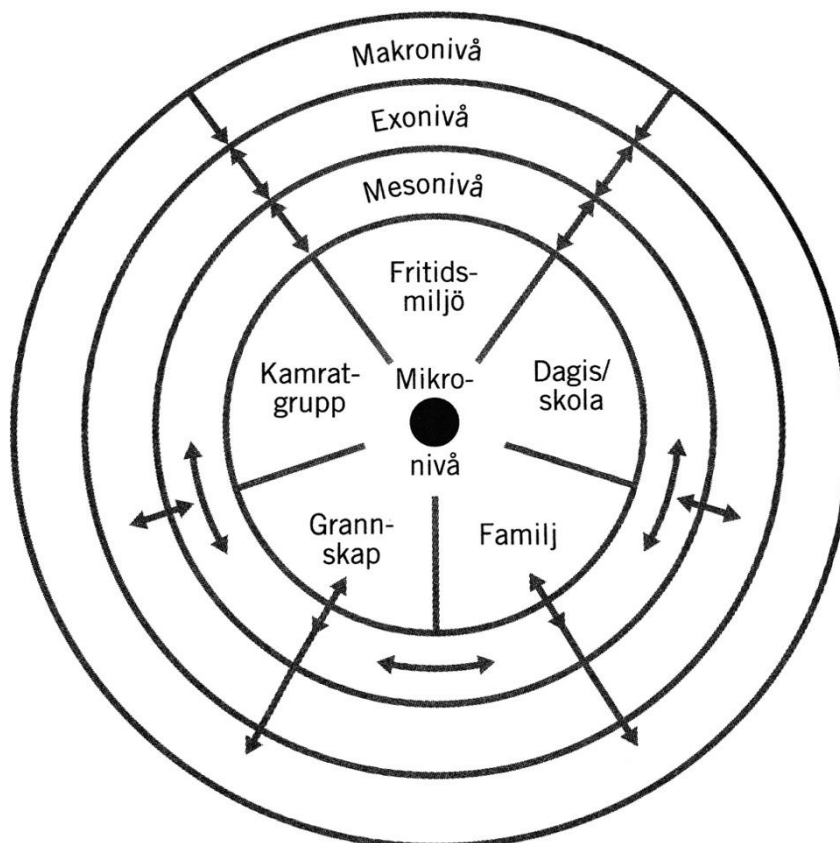
3.4 Bronfenbrenners utvecklingsekologi

Som tredje teori har vi valt Bronfenbrenners utvecklingsekologi. Urie Bronfenbrenner var en amerikansk utvecklingspsykolog, som under sitt liv utvecklade en teori om människans utveckling, Bronfenbrenners utvecklingsekologi.

Teorin baserar sig på fyra olika nivåer med människan i mitten. Den första nivån är mikro-nivån, och den består av de saker och människor barnet interagerar med i vardagen. Det kan vara familj, grannskap, kamratgrupp, fritidsmiljö, dagis/skola. Den andra nivån är mesonivån, och där sker samspelet mellan barnets närmiljöer. Exonivån är den tredje nivån som samspekar med mesonivån och kommer inte så nära som de första två nivåerna, fast alla de här nivåerna har ju sin roll. På denna nivå finns de faktorer som påverkar

barnets utvecklingsvillkor, så som den skolans organisation barnet går på, föräldrarnas arbetsplats, lokal politik och mera. Den sista nivån är makronivån, som handlar om samhällsförhållanden samt de normer och värderingar som förekommer på nationell nivå. (Tjersland et al 2011 s.91–93)

Orsaken till varför vi valde att ta med denna teori är att den ger en mycket bra grund på det barnet behöver för att kunna vara delaktig. Om till exempel integrationen på mikronivån blir förstörd genom just omhändertagande och/eller problem hemma så påverkar det som en våg alla de andra nivåer. Att bygga upp mikronivån genom att stärka samspel med professionella på barnhemmet är ett mycket tidskrävande och svårt jobb, men det är inte omöjligt och utan detta så kan inte barnet vara helt delaktigt i sin vardag.

Figur 1: Modell baserad på Bronfenbrennes utvecklingsekologiska olika nivåer

4 METOD

I detta kapitel redogör skribenter vilken metod de använde sig av samt varför de har valt att använda sig av just denna metod.

4.1 Fokusgruppintervju som metod

I samband med denna studie gjordes det två fokusgruppintervjuer, en med barnen samt en med personalen på barnhemmet. Gruppintervju valde skribenter på grund av att underlätta för barnen att delta, deltagande i en gruppintervju ansågs som en enklare form av intervju där deltagarna kan stödja varandra samt för att få en diskussion om ämnet. I intervjun med personalen användes också gruppintervju som metod, en av anledningarna till att det valdes gruppintervju som metod med personalen var att underlätta för barnhemmet samt personalen att medverka, dels för att få en djupare diskussion om ämnet. Fokusgruppintervju är en form av intervju där en liten grupp personer samlas och diskuterar runt ett gemensamt ämne. Det är viktigt att ämnet som behandlas är gemensamt, aktuellt och bekant till dem som medverkar i intervjun. (Valli s.27–50)

4.2 Tillvägagångssätt

Studien började med att ansöka om forskningslov av barnhemmets föreståndare (bilaga 4.). När skribenterna fick ett godkännande av forskningslovet skickades det ett individuellt brev till personalen, barnen samt till de föräldrar som valt att delta i studien. Dessa brev skickades till föreståndaren som sedan skickade dem vidare till respektive deltagare (bilaga 6, 8&10). Fokusgruppsintervjuerna genomfördes i barnhemmets lokaler för att underlätta deltagande för både barnen och personalen. Målet var att försöka få så många som möjligt att delta i vår studie för att få så trovärdigt resultat som möjligt. I studien tillfrågades 14 barn samt 16 från personalen om de ville medverka i vår studie genom att vi skickade alla bilagor till föreståndaren på barnhemmet, som sedan frågade personalen samt barnen om de ville medverka i vår studie. Vi fick 6 informanter, 3 barn samt 3 arbetare som medverkade i vår studie. Barnen som medverkade var i åldern 15–17 år och hade varit placerade på barnhemmet ett visst antal månader, ändå tillräckligt för att de ska

ha fått ett en uppfattning om delaktigheten på barnhemmet. Personalen som medverkade i intervjun har varit anställda på barnhemmet en längre tid och de har fått en klar uppfattning om hur man arbetar på barnhemmet.

Institutet för hälsa och välfärd tar upp att den optimala mängden deltagare på en fokusgruppintervju är 7–9 personer (Institutet för hälsa och välfärd), detta stöds av Valli (2018 s.27–50)

Frågor i intervjuerna var till största delen öppna med några stängda frågor. De intervjuade fick stödfrågor från skribenter men själva diskussionen fick flöda fritt. En stor fördel med fokusgruppintervju är att de intervjuade har en möjlighet att få stöd från varandra, samt bli inspirerade av varandras svar (Institutet för hälsa och välfärd).

Intervjuernas längd blev båda ca 40 minuter. I studiens planfas hade det räknats med att intervjuerna skulle ta ungefär en timme, anledning till att intervjuerna blev kortare än planerat kan beror på att deltagare antalet blev lägre än planerat, förväntad diskussion uteblev i alla fall i intervjun med barnen samt att personalen hade samma linje på deras åsikter. I intervjun med barnen fick skribenter snabba svar vilket i sin tur medförde att intervjun blev förväntat kortare. Studiens realitet påverkas inte av att intervjuerna blev förväntat kortare utan skribenter är eniga om att insamlade data är mycket värdefull samt ärliga.

4.3 Analyismetod

Allt material som samlades in har gått igenom samt analyserats, intervjuerna har transkriberats och genomgått en noggrann genomgång. Skribenter har använt sig av innehållsanalys som analysmetod.

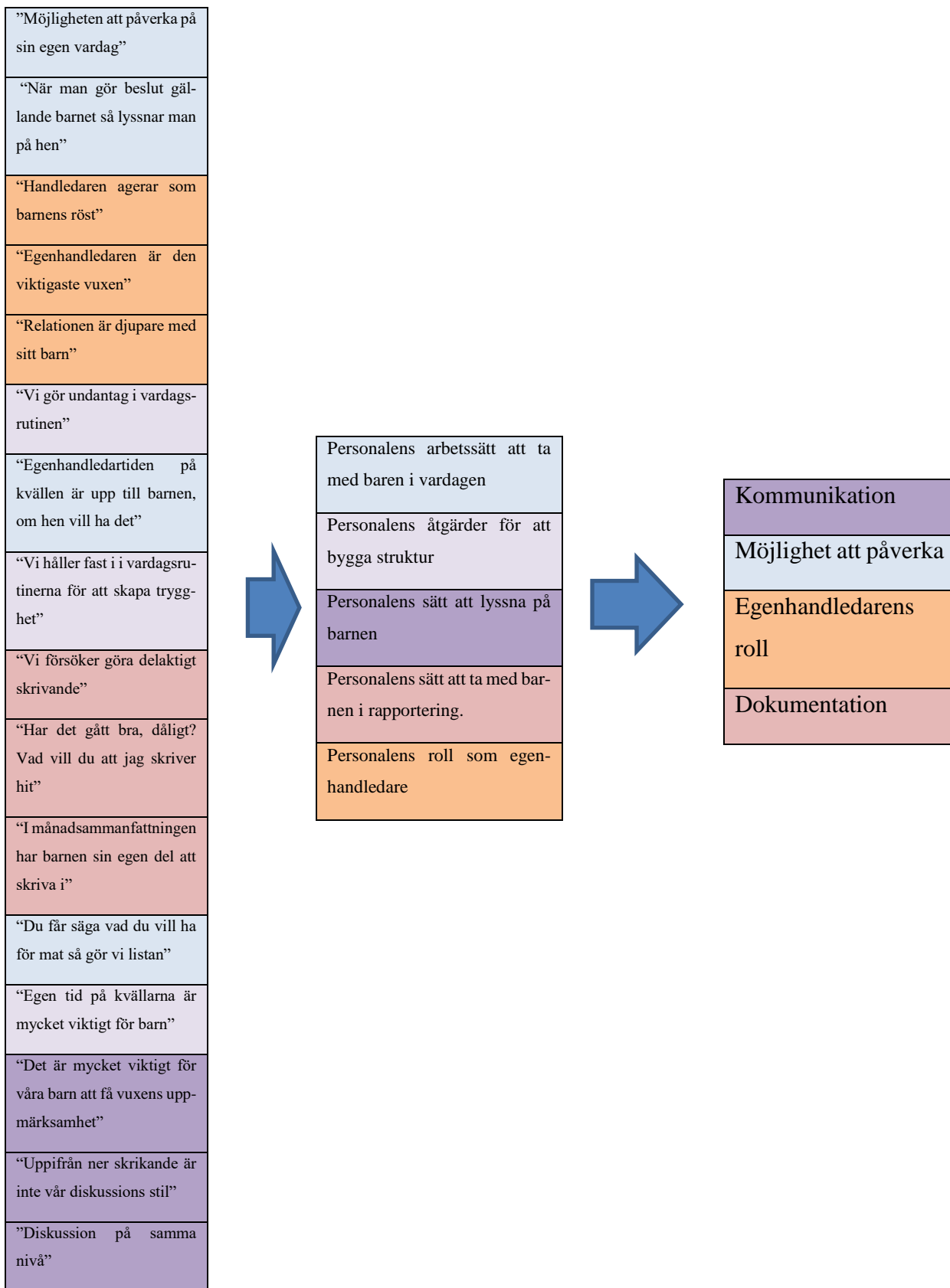
Innehållsanalys är utvecklad så att den som metod ska kunna hantera en stor mängd av data. Som metod användes den till en början som kvantitativ innehållsanalys. I en kvantitativ innehållsanalys är meningen att analysera frekvenser samt proportioner och är fortfarande användbar inom massmedieforskningar. (Henricson 2012 s. 159)

Den kvalitativa innehållsanalysen som vi använde som metod används också som metod när man forskar inom omvårdnaden. Man använder den i granskning samt tolkning av utskrifter av intervjuer som är bandade. (Henricson 2012 s. 159)

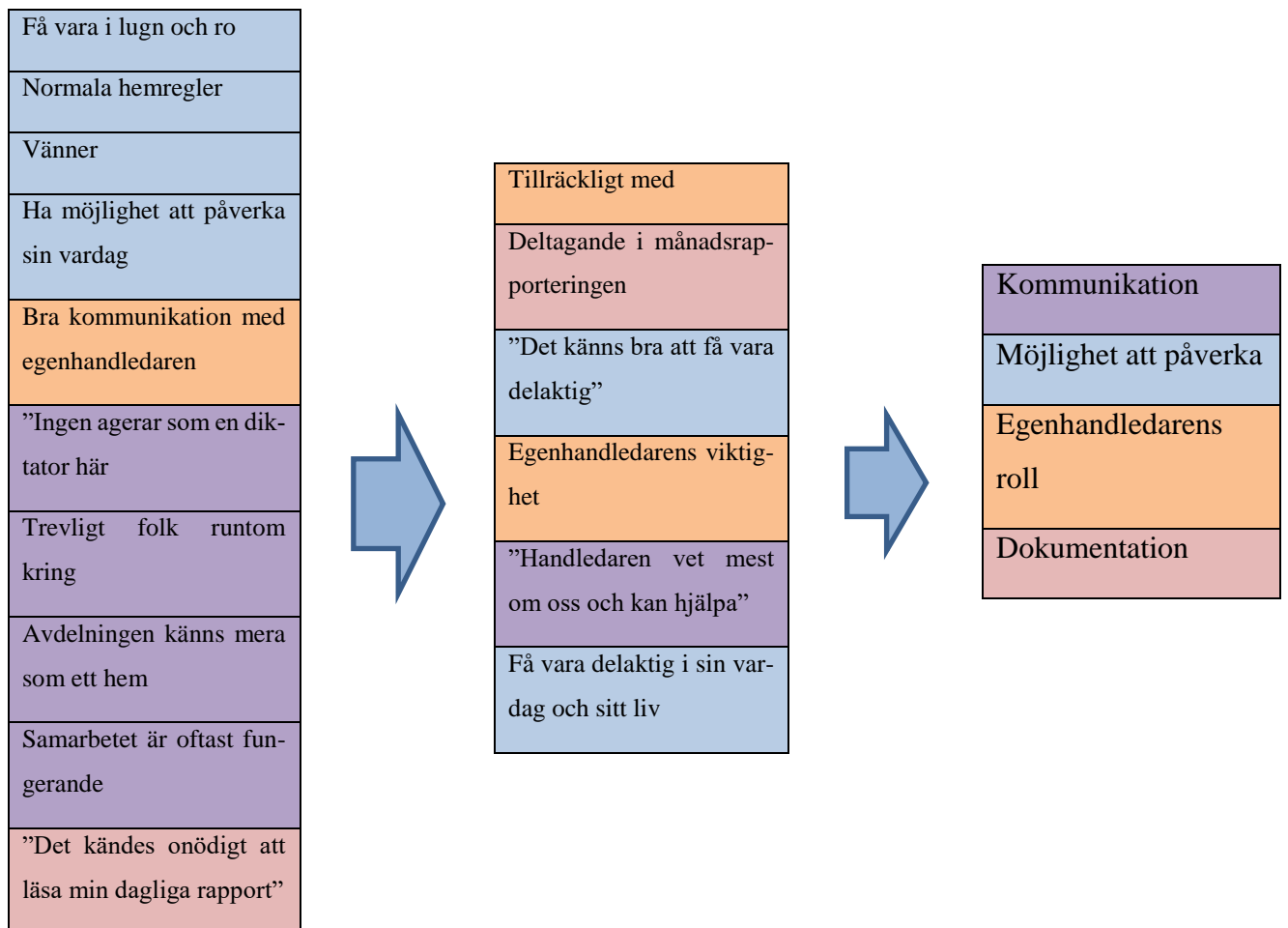
Process av innehållsanalys går ut på att lyssna på de intervjuer som genomförts och transkribera de. Sedan läser man texterna och fördjupar sig i materialet som har fått. Därefter letar man efter de utsagor man är intresserad att forska i, och understrecker de. Man skall lista utsagorna samt leta efter likheter och olikheter. Sen skall man förena utsagorna och skapa undergrupper. Efter undergrupperna har skapats så skall man skapa huvudgrupper. Som sist skall man förena huvudgrupperna och bilda samlande begrepp. (Toivonen 1999 s.135–139)

I analysen bandades alla intervjuer, och transkriberades. Teman som kom fram genom innehållsanalysen var följande: Utmaningar med att få barnen delaktiga, arbetsätt som medför delaktighet samt undergrupper till båda teman som var följande: Kommunikation, möjlighet att påverka, egenhandledarens roll och dokumentation.

Figur 2: Innehållsanalys - personalens intervju

Figur 3: Innehållsanalys – barnens intervju

4.4 Etiska aspekter

När man utför en undersökning skall man göra den så att den är pålitlig och trovärdig, det vill säga att det går att lita på den gjorda studien. Inom fackspråket så betyder ovanstående att studien har reliabilitet. (Jacobsen 2012 s. 21)

När man utför en undersökning skall man vara medveten om att man på ett visst sätt gör intryck på den person som intervjuas i sitt privatliv. (Jacobsen 2012 s. 31)

Jacobsen (2012) tar upp tre krav som är grundläggande i en undersökning, dessa är informerat samtycke, krav på skydd av privatlivet samt att bli riktigt återgiven. (Jacobsen 2012 s. 32)

I det skedet man frågar personer att delta i en undersökning skall undersökaren förse personen med fullständig information om undersökningens syfte, vilka nackdelar samt fördelar som kan medföras i undersökningen för personen som medverkar samt hur data ska användas. Detta för att personen ska kunna välja fritt om hen vill medverka i undersökningen eller inte. (Jacobsen 2012 s. 33)

Henricson tar upp vissa saker som ska informeras till personen, dessa är den övergripande planen samt syfte med undersökningen. Man vill alltså få fram vad undersökningen handlar om samt vilken kunskap den är tänkt att framkalla. (Henricson 2012 s. 84)

En viktig aspekt speciellt i detta examensarbete var att ta skydd av privatliv i hänsyn. När man utför en undersökning ska man ta hänsyn till tre frågeställningar. 1. Hur känslig är den information som samlas in? 2. Hur privat är den information som samlas in? 3. Hur stor är möjligheten att identifiera enskilda personer utifrån undersökningen? (Jacobsen 2012 s. 34)

Skribenter har använt sig av Forskningsetiska delegationens (TENK)- God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland som hänvisning i detta arbete.

I denna studie har de tre grundläggande kraven uppfyllts som Jacobsen (2012 s. 32) tar upp genom att innan de utförda intervjuerna skicka ut ett informationsbrev till barnhemmets föreståndare, personalen, barnen samt barnens föräldrar. I informationsbrevet har skribenter berättat om studiens syfte, var insamlade data kommer att användas, att insamlade data kommer att förstöras när studien är färdig, att all data kommer att förvaras på en säker plats samt att deltagande är helt frivilligt. I brevet tar vi upp att intervjuerna

kommer att bandas samt att transkriberas. Alla deltagare som medverkade skrev under ett informerat samtyckes dokument.

Krav på skydd av privatlivet samt att bli riktigt återgiven har skribenter åstadkommit genom att inte nämna deltagarnas namn.

Krav på att bli rätt återgiven har uppfyllts genom att vi skrivit deltagarnas egna ord.

5 RESULTAT

I detta kapitel kommer skribenter att redogöra resultatet av de två fokusgruppsintervjuer med barnen samt personalen på barnhemmet. Det var totalt 6 respondenter varav 3 i intervjun med barnen, samt 3 i intervjun med personalen. Skribenter kommer att redogöra resultatet från intervjuerna i två delar, personalens samt barnens åsikter.

5.1 Arbetssätt som främjar barns delaktighet

Resultatet av hur professionella främjar barns delaktighet visar att de professionella på barnhemmet har ett klientcentrerat arbetssätt. I resultatet tar arbetarna upp hur en vardag kan se ut och att det kan ske snabba vändningar. I dessa situationerna tar de professionella upp att man ska vara alert och ha kunskap om barnets förmåga att kommunicera i dessa situationer. Det i såg visar att personalen har goda färdigheter i hur man arbetar med barnen och tar barnens åsikter i beaktande. Samtliga informanter som deltog i vår undersökning från personalen höll med om att det finns mycket tid med barnen, de professionella frågade sig själva om tiden är tillräcklig med anledning till att barnen är så krävande och är i behov av mycket uppmärksamhet. Informanterna som medverkade i studien har en positiv inställning mot barnen och har alla tillräcklig behörighet samt kunskap med att arbeta med barnen på barnhemmet.

... möjligheten till att påverka i vardagen samt på hur vardagen flyter på, medverka i planeringen av vardagen, så ser jag det.

Speciellt enligt min åsikt med de unga att de får påverka möjligheten att påverka beslut som rör dem och när beslut tas att barnet på riktigt har fått säga sin åsikt, I förhandlingar med socialarbetaren så har vi som vana att gå igenom med barnet vad hen vill att vi ska prata om under förhandlingarna. Samma gäller möten med skolan.

Resultatet visar de professionellas egna uppfattning om vad som är delaktighet för barn i vård utom hemmet, de professionella tog upp viktiga aspekter som till exempel att barnen ska få möjligheten att vara med och påverka på sin vardag genom planering av vardagen samt möjligheten att påverka beslut som tas gällande barnets vård. Dessa aspekter visar på att de professionella har kunskap om vad som är delaktighet.

5.1.1 Kommunikation

Resultatet visar att professionella tar barnens situation och humör/ork i beaktande. En av informanterna tog upp att när man är med barnen och lär känna dem kan man se på dem när de har en svår situation, då är det bra att kunna öppna upp situationen genom att prata.

Men att för tillfället på ... avdelningen så har vi en bra situation... barnen är i stort sätt välmående och kommunikationen med barnen är bra ... det är så klart nuläget. Om barnet inte för stunden är helt uppbrusad samt att vi ger tid att lugna ned sig så är kommunikationen bra.

Informanterna tog i resultatet upp att kommunikationen med barnen ofta är väldigt rå och det förekommer mycket svordomar samt tog de upp att situationerna förändras och man lär sig att ge barnen ett eget utrymme om situationen har krisat upp sig. Informanterna tog upp att ibland kan ett dåligt språkbruk bara betyda att dem säger hej på deras vis. Resultatet visar att personalens professionella hållning samt kunskap gör det möjligt för barnen att vara delaktiga i kommunikationen. Vardagen kan vara väldigt påfrestande för personalen och de får höra väldigt personliga påhopp. I dessa situationer visar resultatet

att barnhemmets personal har tillräcklig med kunskap samt erfarenhet i hur man bör hantera situationen.

Om något har gått hel åt skogen så kan dagen vara förstörd, men i stort sätt så skrattar vi väldigt mycket med barnen och skämtar med barnen ... vi har hela tiden antennerna uppe och känner av när man kan... våra pojkar har väldigt bra lärt sig att skämta.

Det är förtroendet som råder, för vi har länge haft samma personal ... fast det kommer nya barn så håller sig förtroendet samt trygghetskänslan och välbefinnandet på avdelningarna så pass bra att barnen inte behöver reagera på nya barn för att de skulle ha en otrygg känsla.

På avdelningen ... så är det lite annorlunda för dem är äldre ... lugn och avslappnad känsla, själv så tycker jag att man känner av känslan när man kommer dit och genom att de unga är så lugna samt sig själva... väldigt avslappnade ... det existerar mycket humor mellan personalen vilket medför att de unga har en befriande atmosfär.

Personalsammansättningen har varit oförändrad under än längre tid och det har bidragit till att atmosfären på barnhemmet är positivt vilket i sin tur har medfört en känsla av trygghet på barnhemmet både hos personalen och barnen.

Det finns inget skrikande uppe från och ner i vår kommunikation.

Själv klart så är det annorlunda med de yngre, där måste det finnas en viss auktoritet ... väldigt mycket sådan konversation på samma nivå ... om det uppkommit en sådan situation, som medfört att man har behövt vara en sträng vuxen så går situation igenom med barnen.

Enligt resultatet försöker personalen att kommunicera med barnen på en jämlik nivå, de professionella tar i beaktande barnens ålder, vilket gör att det behövs tillräcklig kunskap i hur barns utveckling sker.

5.1.2 Möjlighet att påverka

Resultatet visar att de professionella har gett barnen en möjlighet att påverka deras vardag på barnhemmet. I resultatet tar en informant upp att barnen på barnhemmet inte alltid är

villig till att komma med några förslag till vad hen vill göra, då är det bra att den professionella har olika förslag på vad de tillsammans skulle kunna göra. Informanterna lyfte fram att resorna de gör tillsammans är väldigt aktiva och dem gör mycket aktiviteter tillsammans, vilket i sin tur visar på att de professionella har en förmåga att använda sin kreativitet i både vardagliga samt utmanande situationer vilket medför att barnen har möjlighet att vara delaktiga.

Vi har på båda avdelningarna en gång i veckan både ett barn samt ungdomsmöte där barnen/ungdomarna får komma med sina åsikter, oftast så är det, det går helt ok, vet inte vad vi vill när vi frågar om vad de vill äta eller göra. Men de har möjligheten och det är alltid samma dag samt tid, hos oss är det söndag kl.18.00 och framåt tills alla barnen har kommit tillbaka.

De professionella ger barnen möjligheten att påverka genom att anordna ett möte en gång i veckan där barnen konkret får ge förslag, på grund av att många barn har svårt att få sin röst hörd i situationer där det finns andra barn med så finns personalen med som stöd.

Med de äldre så fungerar det lite annorlunda, när vi frågar en öppen fråga om till exempel ett drömjobb så svarar alla, både barnen och personalen och vi får ibland väldigt bar samt roliga stunder, sedan så har vi mycket önskemål om mat, ibland anordnar vi temaveckor med maten, ibland kommer det för mycket önskemål gällande maten..

Informanterna tog upp att båda avdelningarna har en permanent struktur i deras vardag, men att det finns skillnader på avdelningarna, på avdelningen för de äldre barnen så har du mera friheter samt så kan du påverka på till exempel hemkomsttiden eller hur man spenderar sin ekonomi. Resultatet visar på att de professionella har ett arbetssätt som ger barnen möjlighet till mera deltagande i sin vardag ju äldre man blir.

Det är klart att vi tar vi emot barnens önskemål och det är en självklarhet att tidtabellen är mera levande där ... ätandet sker inom en viss tid men det är inte så noga med minuterna ... en avslappnad stämning men ändå genom en viss striktur ... handledarna tar hand om vad som händer och när det händer, barnen har möjlighet att påverka, men

som vi redan tagit upp så är det ibland väldigt svårt att få barnens åsikter eller förslag, då är vi där och stötar och ger förslag vilket medför att dem kommer med.

De professionella på barnhemmet anordnar också några resor där barnen får vara med och påverka vad som ska ske, resan till Himos på våren ger barnen ett tillfälle att kunna påverka utanför barnhemmets gränser. Strukturen på vardagen där är fortfarande den samma men möjligheten till att få påverka vilka aktiviteter samt tidtabell är justerbar vilket medför att de professionella ger barnen möjligheten till att få påverka.

Under våra resor så fungerar det väldigt bra med att vi diskuterar med barnen när det är dags att förflytta sig till sängen och gå och sova ... avslappnat och all verksamhet kommer från barnens önskemål, om det händer att dem inte kommer på något så kan vi föreslå, men i helhet så har dem en bra inblick i vad de vill göra ... Himos är årets mest eftertraktade resa...

Informanten för de äldre barnens avdelning tog upp att de ger barnen möjligheten att genom diskussion samt eget beteende att få påverka på deras resas aktiviteter samt tidtabell. Informanten från denna avdelning tog upp att deras barn verkligen väntar på resan. Resultatet visar att barnen på denna avdelning har fått vara med och påverkat innehållet av deras resa samt att de professionellas arbetssätt är flexibelt.

... ungdomen använder dem hur dem vill men de yngre barnens ekonomi övervakas... enligt lagen så får vi inte hindra dem från att använda deras pengar... Genom diskussion ... de har möjligheten till att få extra pengar genom att sköta skolan på ett bra sätt, denna peng är två euro för varje lyckad skoldag, kriterierna för en lyckad skoldag kommer de överens tillsammans med barnet och skolan ... tillsammans med egenhandledaren så kommer de överens hur pengarna kan spenderas.

och ... får själv bestämma vill de ha vecko- eller månadspeng, någon vill ha veckopeng för att försäkra om att de har pengar i slutet av månaden, så dem inte direkt slösar bort femtioeuro.

Enligt resultatet har de professionella ett arbetssätt som möjliggör att barnen själva får välja hur de spenderar deras månadspeng. Personalen ger möjligheten till att barnen får

välja om de vill ha veckopengar eller månadspengar. Enligt lagen så får personalen inte bestämma hur de spenderar deras månadspengar, dock så övervakas de yngre barnens ekonomi. Men i slutändan är det barnen själva som bestämmer vad dem köper för deras pengar.

5.1.3 Egenhandledarens roll

I resultatet tog alla informanter upp betydelsen av egenhandledarens roll, informanterna tog upp flera exempel där egenhandledaren har haft en stor betydelse för barnet till exempel med varande under förhandlingar med socialarbetaren samt i situationer där barnet varit i behov av en vuxens stöd. Resultatet visar på att relationen mellan egenhandledaren och barnet har lyckats samt att de professionella har vetskap om egenvårdarens betydelse för barnet. Informanterna tog alla upp att egenhandledaren har många arbetsuppgifter som skall utföras när man är egenhandledare, dessa är bland annat möten med socialarbetaren, skolmöten, familjearbete, rapportering. Personalen är väl medvetna om hur viktiga egenhandledarna är för barnen. Resultatet visar på att de professionellas arbetssätt på barnhemmet är krävande, egenhandledaren har en stor roll i barnets vård på barnhemmet och egenhandledaren arbetar för att möjliggöra så att barnet får en vård utav god kvalitet.

På ett sätt så är egenhandledaren barnens egen röst, som exempel i avdelningsmötena så är vi på barnets eller ungdomens sida. Ofta när det är en mångprofessionell förhandling så pratar de vuxna över barnet och då finns vi till för att få tillbaka fokuset på barnet, hei vad tycker du, nu pratar vi om ditt liv.

Egenhandledaren är den man som man helst har med på förhandlingarna, och, och, och som tar hand om allt som har att göra med skolan, och, och, och inköp av kläder och läkarbesök, allt sådant. Hen är den som har all information om barnet samt tillbringar egenhandledartider med barnet.

Egenhandledaren ska ha vetskap om barnets situation och medverkar i möten som gäller barnet, därför har barnen oftast två egenhandledare som tillsammans med barnet diskuterar samt tar hänsyn till att barnets bästa alltid sker. I resultatet kommer det fram att egenhandledaren har många uppgifter och en av de är ett tätt familjearbete.

Men egenhandledaren är den viktigaste av de vuxna för barnet, oftast så har barnen två egenhandledare. Vi har som egenhandledare i snitt två barn, men det finns situationer då egenhandledaren har tre barn.

Den relationen är på något vis djupare än den till resten av barnen och jag har haft samma i två och ett halvt år nu och när vi går på en förhandling så finns tilliten från båda sidorna, en speciell.

Med anledning till att egenhandledaren är väldigt viktig för barnet så har de professionella på barnhemmet ett professionellt tillvägagångssätt för att möjliggöra att relationen fungerar mellan den professionella och barnet. Alla informanter var överens om att egenhandledarens relation till barnet har en djupare relation än till resten av barnen på avdelningen.

Vi har i detta huset en sådan ungdoms- och friididshandledare... som är vår långvarigaste arbetare... 20 år. Han är mäns veckoslutets mest centrala figur... några har känt honom de senaste 20 åren... Den äldste som har deltagit där är i tretioårs åldern och han sa förra hösten att det här är hans sextonde gång han deltar efter att han blivit självständig.

Resultatet visar att egenhandledarens relation har varit så pass viktig att barnet har kommit att hälsa på egenhandledaren 16 gånger efter självständigheten på ett läger som barnhemmet anordnar en gång om året till de barn som varit placerade på barnhemmet.

Ok egenhandledare tid är all tid som vi spenderar med barnen, de kan lätt få en sådan bild av att man måste gå på bio, shoppa eller gå och äta för att det ska vara egenhandledaretid. Men till exempel jag har avdelningens yngsta och vår egenhandledaretid kan vara att vi alla tre går till bastun, där dricker vi läsk och pratar gubbsnak. Då har vi sagt att det här är ju våran egenhandledartid och dem är jättenöjda, det är helt ok

Sen har vi tillfällen, att nu måste vi gå och köpa kläder till dig, men till största delen gör vi det barnet vill göra.

Med egenhandledaren har man en egen tid som är till för barnet, denna bestämda tid har barnhemmets personal gjort möjligt genom att planera in en förbestämd tid där det är meningen att ha egenhandledare tid, om situationen på avdelningen är lugn så finns det möjlighet till att utan planering ordna en egenhandledartid. Resultatet visar att de professionella vid barnhemmet tar hänsyn till vad barnet vill göra på den bestämda tiden med egenhandledaren, inom ramen för vad de får använda ekonomiskt.

För mig är det både och, att jag har i alla fall med den andra fyllt i självkänsla övningar, nätverkskartor samt utnyttjat tiden till att göra CV:n med den unga som hen vanligtvis inte skulle ha gjort, den unga har varit bra med i görandet... varanan gång går vi och fikar och deenandra gången något nyttigt.

Resultatet visar att barnhemmets professionella arbetar på ett kreativt sätt för att hjälpa barnen att klara av olika svårigheter i vardagen. Informanten på en av avdelningarna tog upp att hen använder en del av egenhandledaren tiden till att fylla i olika blanketter som barnen annars inte skulle göra utan egenhandledarens stöd.

5.1.4 Dokumentation

Enligt resultatet har de professionella ett arbetssätt där de försöker möjliggöra för barnen att vara delaktiga i dokumentationen genom att fråga barnet hur hans dag gått, vad vill du att jag ska skriva om din dag. Informanterna säger att de har stött på situationer där barnet haft svårigheter att kommentera, i dessa situationerna så har informanterna genom diskussion möjliggjort att barnet tagits med i dokumentationen. Informanterna var överens om att det ofta är svårt att få barnen att kommentera, en av informanterna tror att det beror på att barnen har institutionaliserats.

Mm, vi försöker att i en viss mån att använda oss av delaktigt skrivande... med dem som klarar av det, vi frågar dem, att nu skriver jag om din dag, kom hit och berätta vad du vill ... hos oss är det oftast, jag var ute, det strunt samma, men vi försöker i alla fall, säg någonting, har det gått bra, har det gått dåligt, vad ska jag skriva hit? ... så klart så varierar det... det egna skrivandet kan ibland vara att just när ditt skift tar slut klockan tio

så börjar du att skriva klockan tio i tio så försök att skriva då....vi strävar efter att använda oss av ett delaktighets främjande skrivande alla, i månadssammanfattningen så skrivs sammanfattningen utefter vardagsrapporteringen, så klart att rapporten läses för barnet eller ungdomen eller så läser hen den själv och hen får själv berätta att hei, den här situationen gick inte till så här, hei, hur tycker du att det gick eller vi skriver att du tycker att det gick till så här.

I månadssammanfattningen finns det en egen del där barnet får kommentera ..

En av informanterna tog upp att ett barn hade läst rapporteringen av barnet och sagt att det som står i rapporten inte alls stämmer överens med den bilden barnet hade av situationen, informanten hade då bett barnet att säga sin egen åsikt och sedan skrivit den i rapporten. Resultatet visar att de professionellas arbetssätt att kunna diskutera om olika meningsskiljaktigheter i situationer som uppkommit i dokumentationen möjliggör för barnet att kunna säga sin åsikt. Resultatet visar att det ibland uppkommer tidsbrist i den vardagliga dokumentationen.

5.2 Faktorer som medför att barn känner sig delaktiga

Vi kommer i detta kapitel att gå igenom resultatet av barnens intervju. Kommunikation, möjlighet att påverka, egenvårdarens roll och dokumentation tillsammans med mycket annat bidrar till att barn som bor på barnhemmet känner sig delaktiga. I detta kapitel går vi igenom de nyckelfaktorer i vardagen och arbetssätt som bidrar till att barn som bor på barnhemmet känner sig delaktiga i sin vardag och sina liv.

5.2.1 Kommunikation

En av informanterna tog upp att kommunikationen till de professionella är bra, men att kommunikationen till vissa professionella på barnhemmet så är den inte bra på grund av relationen mellan de båda parterna. I helhet så var informanterna av den åsikten att de har en bra kommunikation till de professionella. Resultatet visar att kommunikationen mellan barn och arbetare är respektfull och jämlik, men att vissa personliga aspekter påverkat relationen så att kommunikationen varit dålig. Respondenterna tog upp att ingen av de

professionella agerar som en diktator och diskussionen försöks göra till en så bra dialog som möjligt, inte så att arbetaren talar och barnet lyssnar. Barn får inte själv påverka i vem deras egenhandledare blir, men ifall samarbetet inte fungerar kan barnets egenhandledare bytas.

-Ni har pratat om att ni har en god kommunikation med handledarna...

-Jaa med vissa, det beror på.

-Vad är det som gör en god kommunikation samt vad är felet om den inte fungerar?

-De tar inte allt på allvar, sådana så viktiga saker tas inte på allvar.

-Beror det på personlig kemi

-Juu

En av informanterna tog upp att kommunikationen på barnhemmet fungerar bättre än hemma, här skriker dem inte på en sa samma informant, en annan informant tog upp att de professionella inte använder sig av fula ord utan genom gott exempel visar hur man talar med varandra. Resultatet visar på att informanterna har fått vara med i kommunikationen med de professionella på ett positivt sätt, där man lär sig hur man ska respektera varandra.

Här är det ingen som skriker samt klagar på allt, man får ett eget lugn, hemma så skreks det alltid.

Informanterna tyckte att de andra barnen på boendet samt de professionella är väldigt trevliga och stämningen på avdelningen är bra. Resultatet visar på att barnen verkar kommunicera på ett trevligt sätt med varandra, och tyckte det var viktigt att ha någon i vardagen att kommunicera med.

Eget lugn och sedan att en bra grupp, alla är inte dumma, i stilen att alla är trevliga

5.2.2 Möjlighet att påverka

Resultatet av informanterna tog upp att barn verkade veta vad delaktighet betyder och hur de kan vara delaktiga i sina vardagliga liv på barnhemmet. Informanterna tog upp att de uppskattade att de professionella jobbade med dem, frågade om deras åsikter och tog aktivt med dem i planeringen av vården. Informanterna tog upp att barnen får träffa deras vänner som bor någon annanstans än på barnhemmet, antingen träffade barn sina vänner ute i stan eller så kom vännerna på besök hos barnen. Informanterna tog upp att de inte helt fritt får träffa sina bekanta utan man behöver fråga om lov. En av respondenterna tog upp att det var möjligt att diskutera med handledaren i fall man ville vara ute lite längre på grund av något spännande händelse. En av informanterna nämnde att det känns väldigt konstigt att någon frågar om hens åsikt, men tycker att det är trevligt att ha möjlighet att uttrycka sin åsikt och ha någon som faktiskt bryr sig om den. Resultatet visar att barnen har till stor del fått vara med och påverkat på deras vardag.

-Vad betyder delaktighet för er?

-Det är bra att vi får vara delaktiga

-Det tycker jag också, man får själv vara med och påverka

-Visst är det bra, men man får en jättekonstig känsla när dem frågar din åsikt

5.2.3 Egenhandledarens roll

Resultatet tog upp att egenhandledaren eller egenhandledarna verkade ha en väldigt stor roll för barn, informanterna berättade att egenvårdaren är viktig i situationer där man behöver hjälp samt att egenhandledaren vet mycket om barnet. Av de barn vi intervjuade hade två barn en handledare per person och ett barn hade två. I princip borde alla barn ha åtminstone två handledare, men så att en handledare inte skulle ha mera än tre barn för sig. De två barn som bara hade en handledare upplevde det inte som ett problem för de har en bra relation och kunde tala med alla andra handledare också, de hade förvisso vetskap om att de kommer att få en till egenhandledare lite senare.

-Det känns som om ni kan parata med alla handledarna?

-(alla) Juu

Samtliga informanter tyckte att de hade tillräckligt med tid med sina handledare, och de ville inte ha mera tid med de, dock poängterade en respondent att det ibland känns det som handledare inte har tillräckligt med tid för sina egna för de har ”sina egna saker”. Med sina egna saker menade hen till exempel alla möten handledarna har med olika aktörer i barnets liv, så som läkare, psykolog, lärare et cetera.

-Känns det som att ni har tillräckligt med tid med egenhandledaren?

- (allai) Juu

-Dem har ibland lite för lite tid att vara med oss för att dem har andra saker att

Samtliga informanter var av den åsikt att deras egenhandledare var väldigt insatt i deras ärenden

Hen är väldigt insatt i våra ärenden och sköter våra ärenden

Det kom också fram att barnen tog hjälp av egenhandledaren när det uppkommer ett problem i det personliga livet. Vilket tyder på att relationen med egenhandledaren är viktig. Resultatet tar också upp att barnen får stöd från egenhandledaren i förhandlingar och möten som berör de intervjuade.

I vilka situationer är egenhandledaren viktig för dig?

Om du har en dålig situation med familjen eller med dig själv

Känner du stöd från egenhandledaren om det är möte eller förhandling?

Alla: Jaa

5.2.4 Dokumentation

Resultatet visar att de intervjuade får till största delen vara med och påverka på dokumentationen av deras vardag samt vård. Det är bra är att de intervjuade tycker det är

viktigt att de får vara med och påverka vad som dokumenteras om dem, på grund av att dokumentationen skickas till socialarbetaren och föräldrarna (månadssammanfattningen). En av deltagarna tar upp att hon tyckte det var väldigt onödigt att kommentera, det har bara hänt en gång att handledaren har frågat henne.

Jätte irriterande igår när handledaren gjorde rapportering om mig så tvingade hon mig att titta så att det var bra, för de frågar vanligtvis inte sådant. Det fanns ju faktiskt saker att korrigera, men det var ju bara för den dagen så det spelar ingen större roll

-Har det känts som om månadssammanfattningen har känts viktigare?

- Jaa, för att allt det som står skickas till socialarbetaren och till föräldrarna, så det är kul att det står rätt.

6 ANALYS

I detta kapitel gjordes en analys av resultatet som skribenterna fick av undersökningen av personalens arbetssätt, samt om barnens känsla av delaktighet via tidigare forskning och teoretiska referensram.

6.1 Arbetarnas synvinkel

Resultatet av studien visade att personalens arbetssätt möjliggör för barnen på barnhemmet att vara delaktiga i kommunikationen, vardagen, möjlighet att påverka samt dokumentationen enligt ålder och utveckling. Undersökningen lyfter fram relationen mellan barnet och den professionella. Denna relation sker på mikronivån och har en väldigt avgörande roll i ett samarbete mellan barnet och den professionella, det gäller att bygga upp denna nivå för att få en fungerande interaktion (Tjersland et al 2011 s.91–93). Van Biljeveld *et al* (2013 s.129–138) samt Laakso (2019 s.20) tar upp det personliga förhållandets betydelsen i ett fungerande relationsarbete för att möjliggöra att barnet är delaktigt. Personalen på barnhemmet har enligt resultatet ett arbetssätt som stöds av van Biljeveld

et al (2013 s.129–138) samt Hubble (1999 s.133–179, Cederlund & Berglund 2017 s.168–169) som även dem menar att relationen har en större betydelse än metoden man använder inom relationsarbetet. Madsen (2001 s.226–228) tar upp att när man utför ett professionellt arbete från en socialpedagogisk syn, så innebär det att man som professionell ska stärka det positiva hos barnet genom empowerment. I resultatet fann skribenter fram till många exempel där barnhemmets arbetssätt har en sådan karaktär.

6.1.1 Kommunikation

I vår studie kom vi fram till att relationen mellan professionella och barnen har en viktig del i utkomsten av hur kommunikationen fungerar, detta stöds av socialpedagogikens kommunikativa kompetens kommer till användning när man arbetar med barn inom vård utanför hemmet, Madsen (2001 s. 228) lyfter fram språket och samspelet mellan den professionella och barnet, van Beijleveld *et al.* (2013 s.129–138) tar upp att en bra kommunikation är baserad på en positiv relation till barnet, när relationen är positiv så öppnas en möjlighet för barnet att prata fritt och känna att hen blir tagen på allvar. Ovanstående stöds av Cederlund & Berglund (2017 s.168–169) som lyfter upp det personliga bemötandet. Laakso (2019 s.20) I analysen av vårt resultat så framkommer det att personalen på barnhemmet har en positiv hållning till barnen och kommunikationen är bra, situationerna på avdelningarna kan vara växlande vilket medför att den professionella bör ha kunskaper om vilka förutsättningar barnen har på avdelningarna när de utför sitt arbete, denna kompetensen kallas för den analytiska inom socialpedagogiken (Madsen 2001 s. 231–234). Cederlund & Berglund (2017 s. 170) talar om den professionellas tolerans i möte med barnen, överraskande förlopp samt överraskande incidenter, detta stöds av vår analys av resultatet om att de professionella på barnhemmet har en erfarenhet samt kunskap av sådana situationer i vardagen på barnhemmet.

6.1.2 Möjlighet att påverka

Barnhemmet har en struktur i deras vardag för att medföra att barnen på barnhemmet får en trygg omgivning vilket Mitchell *et al.* (2009 s.176–185) samtycker med, han påpekar

att de barn som är placerade är i behov av en säker plats samt handledare i sitt liv. Hakalehto & Toivanen (2016 s.136–137) påpekar att de flesta barn som omhändertagits har levt under förhållanden som varit otrygga för barnen, barnen kan också ha fått uppleva olika traumatiska händelser. Därför är det väldigt angeläget för barnen att det organ som ansvarar för omhändertagningen har ett arbetssätt som medför att barnet kan bearbeta sina svårigheter i lugn och ro. Enligt vårt resultat så har barnhemmet en struktur i sin vardag för att medföra ovanstående. Resultatet analyserades mot van Biljeveld *et al.* (2013 s.129–138) som anser att det är viktigt att ta med barnen när man gör beslut som beträffar barnet. Enligt vårt resultat så strävar personalen efter ett arbetssätt som gör det möjligt för barnen att vara delaktiga i deras beslutfattande. I artikeln som Mitchell *et al.* (2009 s.176–185) gjort så tas betydelsen upp om varför det är viktigt att ge barnet möjlighet att påverka, att lyssna på barnet ger enligt Mitchell *et al.* (2009 s.176–185) barnet en chans att uttrycka sig själv, vilket medför en utveckling oss barnet.

6.1.3 Egenhandlevarens roll

Ett av de viktigaste verktygen som personalen på barnhemmet har är egenhandledaren, när barnet kommer till barnhemmet så får hen en egenhandledare som finns till för att ge extra stöd åt barnet (Institutet för hälsa och välfärd). Resultatet visar att här är relationen väldigt viktigt och att personalen har möjliggjort för barnen att vara delaktiga i egenvårdar stunden. Cederlund & Berglund (2017 s. 169) tar upp att det i ett relationsarbete uppstår ett engagemang hos klienten, den professionella ska kunna ta hänsyn till klientens känslor och ge barnet uppmärksamhet, när barnet uppmärksammas så påverkas barnets motivation och inställning på relationsarbetet på ett positivt sätt. Laakso (2019 s.44) påminner om hur viktigt det är att stödja nätnätverket som barnet har, det kan vara väldigt svårt att definiera vem som tillhör denna grupp, förutom de närstående föräldrarna så lyfter Laakso (2019 s.44) upp barnets handledare på barnhemmet. Enligt resultatet så har egenhandledaren på barnhemmet ett arbetssätt som tar hänsyn till ovanstående genom ett bra relationsarbete med barnet samt ett intensivt familjearbete. I vår resultat del så tog vi upp relationen mellan egenhandledaren och barnen, barnen på barnhemmet har återvänt till barnhemmet eller tagit kontakt med egenhandledaren, både i situationer som varit positiva och i negativa situationer. Cederlund & Berglund (2017 s.168–169) tar upp att om en

professionell har haft en positiv påverkan på barnet genom att hen har fått känna bekräftelse eller medkänsla, denna professionella kommer att vara en person som har stor betydelse för barnet.

6.1.4 Dokumentation

Hakalehto & Toivanen (2016 s.90), Laakso (2019 s.20) samt Rätty (2015 s.56) tar upp betydelsen av vad det är som gör ett barn delaktigt i sitt egna barnskydd, de flesta studierna som gjorts om delaktighet tar upp 20§ utredande av barns åsikt och hörande av barn (Barnskyddslagen, 20§) att om barnskyddet har en god kvalitet så ska barnet vara delaktigt i sin vård genom att barnet hörs. Analysen av vårt resultat stödjer det Hakalehto & Toivanens (2016 s.90), Laakso (2019 s.20) samt Rätty (2015 s.56) tar upp om vad som medför att ett barn är delaktigt. Arbetssättet som personalen på barnhemmet har strävar efter att möjliggöra för barnen att de kan vara delaktiga i dokumentationen, genom att ta med barnen i den dagliga rapporteringen samt månadssammanfattningen. I analysen av resultatet kom det upp att vardagsrapporteringen ibland har tidsbrister, detta ansåg vi att som en viktig del att ta upp med tanke på att en informant tog upp att månadssammanfattningen skrivs på basen utav vardagsrapporten.

6.2 Barns synvinkel

Som tidigare bestämt använde skribenter sig av innehållsanalysmetoden för att analysera transkriberade intervjuer. Det kom fram mycket viktig information, som delades först i en undergrupp som bestod av 10 begrepp, sen till en mindre grupp med sex till sju begrepp. Till sist förenade vi huvudgrupperna och bildade samlade begrepp som är 1. kommunikation, 2. möjlighet att påverka, 3. egenvårdarens roll och 4. dokumentation. I analysen kommer det gås djupare in i de här fyra samlade begrepp.

6.2.1 Kommunikation

Laakso (2019 s.35–43) tar upp att ett av basbehoven för att ett barnskydd ska fungera är att barnet ska kunna känna sig trygg, en trygg avdelning har en atmosfär som är lugn, trygg och uppmuntrande, det ska inte vara befällande vilket vårt resultat av kommunikationen på barnhemmet är. Cederlund & Berglund (2017 s.168–169) tar upp betydelsen av att ett fungerande relationsarbete är byggt på en god relation där båda parterna är jämlika. Boja & Olsson (2008 s.14–15) tar upp vikten av att ha kunskaper i barnens utveckling, när det skett ett avbrott i barnets relationer på mikronivå det vill säga relationen till familjen, vänner eller skola är det viktigt att återskapa det, men denna process är svår vilket kräver att relationen är god. Laakso (2019 s.44–54) indikerar också på att om atmosfären ska vara uppmuntrande ska barnet känna att hen blir tagen på allvar och inte få otrevliga kommentarer i en konversation med den professionella. Rätty (2015 s.93–94) tar upp att den professionellas sätt att prata, språkbruket skall vara av sådant att barnet förstår samt att det ska vara sakligt (Förvaltningslagen 9§).

6.2.2 Möjlighet att påverka

Enligt Laakso (2019 s.35–43) så kan det hända att den professionella använder sig av makt i situationer som medför att barnet blir orättvist behandlad, vilket i sin tur kan medföra en känsla av otrygghet hos barnen. Meningen med vård utom hemmet är att skapa en trygg omgivning (Rätty 2015 s.56), som vi i analysen av personalen redan påpekat så tar Hakalehto & Toivanen (2016 s.136–137) att barnen som blivit placerade i vård utom hemmet kommer från en sådan livssituation där otryggheten redan existerat. I van Biljeveld *et al.* (2013 s. 129–138)) studie togs det upp vikten av att göra barnet delaktigt i beslutfattande angående barnet, detta stöds av Laakso (2019 s.64) som tar upp att när ett barn får vara med och påverka så sker det en förändring i barnet som vilket medför att barnet blir mera engagerad i beslut angående barnet. När vi analyserade vårt resultat så kommer det fram att barnen har en känsla att de får vara med och påverka deras vardag på avdelningen.

6.2.3 Egenvårdarens roll

För att egenhandledaren och barnet ska ha en bra relation så krävs det att relationen är god, interaktionen sker på en jämlik nivå samt att barnet blir hört. Ovanstående stöds av Cederlund & Berglund (2017 s.168–169), van Biljeveld *et al* (2013 s.136–137) och Laakso (2019 s.20). Barnen på barnhemmet har en bra relation med egenhandledaren och söker stöd av egenvårdaren i situationer som barnet behöver stöd i.

6.2.4 Dokumentation

Räty (2015 s.185–188) tar upp att när man hör barnet så ska sättet hörandet samt vad barnet sagt beskrivas i rapporteringen som beträffar barnet, han tar också upp att tillvägagångssättet ska ske på ett tryggt och skonsamt sätt. Enligt lagen om barns och unga personers åsikt och önskemål (Barnskyddslagen 5§) ska barnet få information beträffande hens barnskydd efter ålder och barnets utveckling, hen ska ha rätt till att få säga sin åsikt om barnskyddet. Barnen på barnhemmet har enligt analysen av vårt resultat till största delen fått möjligheten till att kommentera i dokumentationen. Analysen tog fram att barnen har en förståelse om att det är bra att kommentera och vara delaktig i dokumentationen för alla dokument skickas till socialarbetaren.

6.3 Sammanfattning

För att ett barn i vård utom hemmet ska kunna vara delaktig i sin vardag så krävs det att personalen på barnhemmet har ett arbetssätt som baserar sig på kunskap om barnets situation och vilka resurser hen har att kunna påverka i sin vardag. Det är viktigt att ha vetskap om att när vi sammanfattar vår analys, att ett barn i vård utom hemmet inte helt kan vara delaktig i sin vård på grund av olika regleringar. Samt att det ofta medverkar många professionella som är med och tar beslut om barnets vård, utan delaktigheten sker mera i det dagliga livet på barnhemmet. (Laakso 2019 s. 64–72) Analysen av resultatet i vår studie, samt tidigare gjorda studier tar upp betydelsen av att relationen mellan barnet och den professionella, relationen har en avgörande roll i de olika huvudgrupperna som vi kom fram till i vår innehållsanalys. Genom en bra relation så underlättas samarbetet och gör så att barnet har möjligheten att vara delaktig i sin vardag.

Barnhemmets personal strävar efter att kunna främja barnens delaktighet i kommunikationen, möjlighet att påverka, egenhandledarens roll samt dokumentationen, men analysen av resultatet visar att det finns förbättringsmöjligheter i arbetssätt som främjar barnens delaktighet i den vardagliga dokumentationen. Det förekommer en tidsbrist i den dagliga rapporteringen vilket gör att personalen inte hinner med att utföra den dagliga rapporteringen på en professionell nivå. I analysen av resultatet så kom det också fram att till största delen av barnen inte var så intresserade av att påverka personalens vardagliga rapportering om dem själva.

Barnens egna erfarenheter tar upp att de har möjligheten att de får vara med och påverka i sin vardag i alla huvudgrupperna, vårt resultat tar dock upp att den dagliga rapporteringen behöver förbättras, det vill säga, nivån för att barnet ska känna att hen är delaktig i den dagliga rapporteringen har inte uppnåtts. Som vi tog upp i analysen av resultat delen så kommenterar en av deltagarna att hon tyckte det var irriterande att handledaren kom och fråga henne om att delta i rapporteringen, det som gör att detta märkvärdigt är av den anledningen att barnet kommenterade att det var första gången handledaren hade tagit med henne i skrivandet. Det kom även upp att barnen inte alltid var intresserade av att kommentera deras rapportering, vad det är som har medfört detta är oklart men en av personalen tog upp att det kan bero på att barnet har institutionaliserats vilket är en av anledningarna, vi lyfter fram att det kan finnas ett behov av att förklara djupare för barnen varför det är viktigt att vara delaktig i dokumentationen av sig själv.

I analysen av vårt resultat samt av tidigare forskning så vill vi lyfta fram att personalen på barnhemmet har utfört sitt arbete på ett vis som har möjliggjort för barnet att vara delaktig i sin vardag, både personal och barnen har tagit upp hur viktigt det är att dem trivs på barnhemmet samt att relationen är av en god kvalitet. Egenhandledarens roll har varit för många en viktig och stödjande relation i situationer där barnet har varit i behov av stöd, här är relationen extra viktig och barnhemmets personals arbetssätt har resulterat i att många av de barn som blir självständiga tar kontakt med egenhandledaren i både positiv samt negativ bemärkning. Denna relation skulle inte vara möjligt om kommunikationen mellan barnet och den professionella inte var bra, personalens samt barnens upplevelser tar båda upp att kommunikationen är positiv och stödjande. Personalen arbetar med att möjliggöra för barnen att kunna påverka sin vardag, detta stöds av barnen själva

som menar att barnhemmet kalas för paradiset och att det inte finns några dåliga regler. Barnen lyfter upp att personalen tar i beaktande om man vill träffa sina kompisar.

7 DISKUSSION OCH AVSLUTNING

I detta kapitel har skribenter gått igenom metodvalen, och ifall resultatet gett svar på våra forskningsfrågor och syfte på studien. Skribenter har också tagit upp om vårt arbete har någon arbetsrelevans.

7.1 Metoddiskussion

Metoden i denna studie var fokusgrupps intervju, detta anser skribenter till största delen var en passande form. Av våra intervjuer så kunde vi samla in mycket med relevant data om hur personalen på barnhemmet arbetar samt hur barnen har känt att de har varit deltagande i deras vardag. Innan intervjun så finslipade vi och jobbade med intervjuguiden väldigt länge vilket var väldigt påfrestande. I efterhand är vi av den åsikten att ett välutfört bakgrundsjobb medförde att intervjuerna flöt på bra. Vi började med att intervjua personalen och den flöt på väldigt bra, personalen kom med en positiv inställning och det märktes för miljön under intervjun var av god kvalitet. Efter intervjun med personalen så tog vi en paus, under pausen så åt vi tillsammans med barnen som skulle medverka i intervjun. Under måltiden så presenterade vi oss för barnen och pratade om lite hur dagen varit, pratstunden släppte på spänningarna innan själva intervjun och vi är av den åsikten att det underlättade sedan för barnen att under intervjutillfället vara mera avslappnade.

I intervjun med personalen så var just denna metod väldigt passande, intervjuerna gav oss en väldigt bred bild av hur personalen utför sitt arbete. Men på grund av att det är svårt att anordna ett intervjutillfälle i grupp så minimerades antalet deltagare till 3 i intervjun med personalen, vi skulle ha fått mera respondenter i fall vi hade använt oss av enskilda intervjuer, men vi anser att vi fick mera ut av just en diskussions med personalen. De respondenter som medverkade gav oss dock en tillräcklig bild på hur läget är på barnhemmet. Själva intervjun med personalen höll på att falla bort på grund av att det var svårt att hitta en passande tid för intervjuerna, men tillslut hittade vi en passande dag där vi genomförde både barnens och personalens fokusgrupps intervjuer. Fokusgrupps intervjun

med barnen var enligt oss den rätta metoden att använda oss av, barnen fick stöd av varandra och vågade delta i intervjun, vi skulle ha fått en till respondent om vi hade använt oss av enskilda intervjuer. Men eftersom vi valt att använda oss av en fokusgrupps intervju så valde vi att avstå från den personliga intervjun fast det betydde ett avfall på en respondent. I intervjun så deltog det 3 barn. Intervjun med barnen gav oss relevant data som vi kunde jämföra med intervjun med personalen.

Skribenter är av den åsikten att två fokusgruppsintervjuer gav oss tillräckligt med data till vårt resultat, i analysdelen så jämförde vi resultatet från intervjuerna med vår teoretiska referensram. I resultat delen så underlättade det att vi hade bandat in intervjuerna. Inbandningen medförde också att vi under intervjuerna kunde koncentrera oss på respondenterna, det var extra viktigt under intervjun med barnen för vi ville att barnen skulle få en sådan upplevelse att dem på riktigt blev hörda. Till sist vill vi ta upp antalet deltagare, som kunde ha varit större i intervjun med barnen för att ge en bredare syn av barnens upplevelser av vården på barnhemmet.

Vi är överens om att metoden var fungerande men för att få en djupare bild av hur delaktigheten är ifrån ett barnperspektiv på barnhemmet så skulle det ha behövts att få mera informanter, ifall vi skulle ha använt oss av en enkätundersökning med barnen så tror vi att antalet informanter skulle ha ökat. Själva byråkrati processen när man utför en studie med barn i vård utom hemmet är väldigt tidskrävande. Det finns många som ska ge godkännande och i vår situation så blev det en del väntande. Det vi medförde att vi i slutet av studien jobbade under mycket stor tidspress för att hinna med avsatt datum för inlämning.

7.2 Resultatdiskussion

Studiens syfte var att göra en granskning av vården på barnhemmet med fokus på barns delaktighet i vardagen. Vi använde oss av två frågeställningar för att nå syftet med vår studie, de var följande; hur arbetar personalen för att skapa och främja barns känsla av delaktighet på barnhemmet samt hurudana erfarenheter har barn som bor på barnhemmet av delaktighet. Vi anser att frågorna har bidragit till att vi nått vårt syfte. Skribenterna är av den åsikten att barnen inom barnskyddet inte har möjligheten att vara delaktiga på en

sådan nivå som dem själv vill vara, anledningen av detta är antalet personer som är med och tar beslut angående barnens liv för att trygga barnens tillväxt och utveckling, vilket också stöds av Laakso (2019 s.65). Barnhemmet som är beställare i vår studie har lyckats med att möjliggöra för barnen att kunna vara delaktiga i sina vardagliga sysslor.

Till första frågan som var till för personalen, svarade på att personalen har ett väldigt positivt arbetssätt som tar med barnen i kommunikationen, möjligheten att påverka, dokumentationen samt egen handledare rollen. Studien lyfter fram att de professionella har tidsbrist i den vardagliga dokumentationen på grund av att vardagen på barnhemmet är väldigt intensivt. Det i sig kan medföra att delaktigheten minskar för barnen. Den andra frågan som var till barnen svarade på att barnen till största delen har en god erfarenhet att de får vara delaktiga i sin vardag, men att det behövs än djupare information till barnen om varför det är viktigt att vara delaktigt i vad som dokumenteras.

Skribenter är av den åsikten att metoden var väldigt givande och gav ett resultat som vi stödde med våra teorier vilket gav ett trovärdigt slutresultat. Fast vi är nöjda med metoden anser vi att resultatet skulle ha blivit mera trovärdigt om vi fått med alla barnen samt personalen på barnhemmet. Relationsarbetet som teori visade sig vara väldigt nyttigt och stödde resultatet från fokusgrupps intervjuerna i alla huvudgrupper som vi kom fram till i innehållsanalysen. Vi anser att de tidigare forskningarna som vi valt hade en teori som stödde vår studie, forskningen var aktuell och alla förutom en, är relativt nya forskningar. Vi anser inte att det är ett hinder att våra forskningar har ett ursprung från andra länder på grund utav att de flesta är gjorda i nordiska länder och alla följer FN:s konvention om barns rättigheter.

7.3 Arbetslivsrelevans samt förslag till fortsatt forskning

Skribenterna anser att utfallet av vår studie kan ge förbättringsförslag samt bekräftelse på att arbetet med barnen i vård utom hemmet utförts på ett delaktighets främjande arbetssätt till vår beställare. Skribenterna är av den åsikten att fortsatt forskning inom ämnet delaktighet bör göras för att få en ännu mera fungerande vård för barnen i vård utom hemmet.

Med tanke på att van vård inom barnskyddet har varit uppe i diskussion den senaste tiden är det otroligt viktigt att utveckla arbetssätten hos de professionella inom barnskyddet. Skribenterna lyfter fram att det är viktigt att ta reda på både de professionellas samt barnens åsikter i hur vården fungerar för att få en jämlik bild av hur läget är inom barnskyddet.

KÄLLOR

Barnskyddslagen 13.4.2007/417 1§ Lagens syfte, Finlands författningssamling. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070417>

Hämtad: 27.10.2018

Barnskyddslagen 13.4.2007/417 5§ Barns och unga personers åsikt och önskemål, Finlands författningssamling. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070417>

Hämtad: 28.04.2019

Barnskyddslagen 13.4.2007/417 11§ Ordnande och utvecklande av barnskydd, Finlands författningssamling. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070417>

Hämtad: 27.10.2018

Barnskyddslagen 13.4.2007/417 20§, Utredande av barns åsikt och hörande av barn, Finlands författningssamling. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070417#L4>

Hämtad: 27.04.2019

Barnskyddslagen 13.4.2007/417)26§ 30.12.2014/1302 Inledande av ett barnskyddsärende och utredning av barnskyddsbehovet, Finlands författningssamling. Tillgängligt: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070417>

Hämtad: 04.12.2018

Boja, A-K., Olsson, L., 2008 *Det utsatta barnet och dess samverkanspartners – en kvalitativ studie gjord på Barnhuset i Göteborg*, Göteborgs Universitet, tillgänglig: <https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/10249/1/C-uppsats%20A-K%20&%20Lena.pdf> hämtad 22.11.2018

Cederlund, C., Berglund, S-A., 2017, *Socialpedagogik-pedagogiskt socialt arbete*, Liber AB, Stockholm.

Forsberg, H., Ritala-Koskinen, A., 2018, *Monen kodin lapset-Lasten monipaikkainen asuminen ja sosiaalityö*, Gaudeamus Oy, Helsingfors

FORSKNINGSETISKA DELEGATIONEN(TENK), 2012. *God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland*, Tillgänglig: http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Hämtad: 27.10.2018

Förvaltningslagen 6.6.2003/434 9§ Krav på gott språkbruk, Finlands författningssamling. Tillgängligt: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030434?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=6.6.2003%2F434>

Hämtad: 28.04.2019

Hakalehto, S., Toivanen, V., 2016, *Lapsen oikeudet lastensuojelussa*. Helsingin kamari Oy, Helsingfors.

Henricson, M., 2012, *Vetenskaplig teori och metod-från idé till examination inom omvårdnad*, Studentlitteratur, Lund.

Hubble, M, A., Duncan, B, L., Miller, S, D., 1999 *The heart & soul of change- What works in therapy*, American Psychological Association, Washington

Jacobsen, D, I., 2012, *Förståelse, beskrivning och förklaring-introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, Studentlitteratur, Lund.

Kommunförbundet., 2017, *Effektmatning inom barnskyddetagnar alla*, Tillgänglig: <https://www.kommunforbundet.fi/aktuellt/2016/effektmatning-inom-barnskyddet-gagnar-alla>

Hämtad: 26.01.2019

Laakso, R., 2019, *Nä näki musta-huostassa olevien lasten hyvinvointi ja sijaishuoltoon liittyvät kokemukset*,

Madsen, B., 2001, *Socialpedagogik*, Studentlitteratur, Lund.

Mitchell, M, B., Kuczynski, L., Tubbs, C, Y., Ross, C., 2009, We care about care, advice by children in care for children in care, foster parents and child welfare workers about the transition into foster care, *Children & Society*, vol. 15, s. 176-185.

Moore, T., McArthur, Morag., 2017, You feel it in your body: How Australian children and young people think about and experience feeling and being safe, *Children & Society*, vol 31, s.206-218.

Mäkinen, P., Raatikainen. E., Rahikainen, A., Saarnio, T., 1.-2 painos 2011, *Ammattina sosionomi*, WSOYpro Oy, Helsingfors.

Nord Saebjörnsen, S.E., Willumassen E., 2015, Service user participation in interprofessional teams in child welfare in Norway: vulnerable adolescents' perceptions, *Child & Family Social Work*, vol 22, s. 43-53.

Pålsson, D., 2015, Conditioned agency? The role of children in the audit of Swedish residential care, *Child & Family Social Work*, vol 22, s. 33-42.

Räty, T., 2015, *Lastensuojelulaki- Käytäntö ja soveltaminen*, Edita Prima Oy, Helsingfors.

Schwarz, I., 2016, Putting the child at the centre of inter-professional cooperation in out-of-home care, *Child & Family Social Work*, vol 22, s. 992-999.

Social- och hälsovårdsministeriet., Främjande av delaktighet, Tillgängligt: <https://stm.fi/delaktighet/>
Hämtad: 16.05.2019

Social- och hälsovårdsministeriet., 2014, *Kvalitetsrekommendation för barnskyddet*, Tillgänglig: http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/70286/URN_ISBN_978-952-00-3492-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y
Hämtad: 17.05.2019

Tjersland, O, A., Engen, G., Jansen, U., 2011, *Allianser: värderingar, teorier och metoder i socialt arbete*, Studentlitteratur, Lund

Toivonen, T., 1999, *Empiirinen sosiaalitutkimus-Filosofia ja metodologia*, WSOY, Helsingfors

Specialpedagogiska skolmyndigheten., *Delaktighet*, Tillgängligt: <https://www.spsm.se/stod/tillganglighet-delaktighet-och-inkludering/delaktighet/>
Hämtad: 16.05.2019

Institutet för hälsa och välfärd., *Kehittämistyön menetelmiä 2006/2012, osa 2, tiedonhankinnan menetelmiä*, Tillgänglig: <https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv/sokresultat?q=Kehitt%C3%A4misty%C3%B6n+menetelmi%C3%A4+2006%2F2012%2C+osa+2%2C+tiedonhankinnan+menetelmi%C3%A4&qstart=0>
Hämtad: 17.05.2019

Institutet för hälsa och välfärd., *Integration och delaktighet*, Tillgänglig: <https://thl.fi/sv/web/invandring-och-kulturell-mangfald/integration-och-delaktighet>
Hämtad: 16.05.2019

Institutet för hälsa och välfärd., *Handbok för barnskyddet*, Tillgängligt: <https://thl.fi/sv/web/handbok-for-barnskyddet>
Hämtad: 16.05.2019

Institutet för hälsa och välfärd., 2017, *Statistikrapport*, Tillgänglig: <https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv/statistik/statistik-efter-amne/social-service-for-barnunga-och-familjer/barnskydd/barnskydd-2017>
Hämtad: 28.10.2018

Valli, R., 2018, *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1- Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle*, PS-kustannus, Jyväskylä

Van Bijleveld, G. G., Dedding, W.M., Bunders-Aelen, J, F, G., 2103, Children's and young people's participation within child welfare and child protection services: a state-of-the-art review, *Child & Family Social Work*, vol 20, s. 129-138.

BILAGOR

Bilaga 1 – intervjuguide för barn och personal på barnhemmet

Allmänna frågor till arbetarna för att få en helhetssyn på ... barnhem:
--

1. Berätta lite om detta barnhem?
--

– Hur stora klientgrupper har ni på ... barnhem?   – Vilken åldersutspridning har ni på grupperna?   – Hur många avdelningar har ni på ... barnhem?   – Hur många arbetare har ni på ... barnhem?   – Vilka utbildningar är presenterade på ert arbete?   – Känns det som om ni har tillräckligt med tid med barnen?   – Personalens kontinuitet? / Hur permanenta arbetsteam har ni?

TEMAOMRÅDE 1: Arbetssätt som främjar barns delaktighet, frågor till arbetare
---

- Hur arbetar personalen för att skapa och främja barns känsla av delaktighet på barnhemmet?
--

1 Vad tänker ni att delaktighet i vardagen på ett barnhem betyder?

Tema: Kommunikation

– Hur kommunicerar ni med barnen så att dem känner sig hörda?

Tema: Vardag

– Hur planerar ni vardagen med barnen på barnhemmet?   – På vilket sätt tar ni med barnen i vardagssysslorna?

Tema: Möjlighet att påverka

- Hur mycket får barnen själva välja hur deras vardag ska vara t.ex. tidsanvändning, ätande, sovande, med vem man umgås, fritid, hobby, regler
- I vilka situationer/händelser har barnet rätt att inte vara delaktig?

Tema: Egenhandledarens roll

- Hur arbetar egenvårdaren med barnet för att göra barnet delaktigt?
- Hur mycket tid har ni till förfogande till era "egna barn"?
- Är tiden med barnet tillräcklig?
- Vad brukar ni göra tillsammans med erat "egna barn"?
- Vem är det som bestämmer vad ni gör?
- Hur kan ni stödja barnet i svåra situationer i ert arbete?

Tema: Delaktighet i dokumentation

- När ni gör månadsrapporteringen tar ni med barnen i skrivandet?

TEMAORÅDE 2: Faktorer som medför att barnen känner sig delaktiga, frågor till barn

- Hurdana erfarenheter har barn som bor på barnhemmet av delaktighet?

1. Berätta lite om eran vardag här på avdelningen?**Tema: Vardag**

- Vad är viktigt för dig/er här på barnhemmet?
- Vad tycker ni om?
- På vilket sätt får ni delta i matlagningen/hushållssysslorna?
- Vad tycker ni om avdelningens/barnhemmets regler?

Tema: Möjlighet att påverka

- Hur mycket har ni fått vara med och bestämma om eran vardag t.ex. tidsanvändning, ätande, sovande, med vem man umgås, fritid, hobby, regler?
- Finns det någonting som ni upplever att ni skulle vilja påverka mer?

- Hur tas era åsikter i beaktande av handledarna?
- Hur har ni fått information om det som sker här på barnhemmet?

Tema: Kommunikation

- Vad brukar ni samtala med handledarna om?
- När har handledarna tid att prata med er?

Tema: Egenvårdarens roll

- Hur viktig är egenvårdaren för er?
- I vilka situationer är egenvårdaren viktig för dig?
- Vad skulle ni göra om ni hade mera tid med egenvårdaren?

Tema: Delaktighet i dokumentation

- På vilket sätt är ni med i månadsrapporteringen?
- Hur skrivs era åsikter i månadsrapporten?
- Vad betyder delaktighet för er?

Bilaga 2 – intervjuguide för barn och personal på barnhemmet, på finska

Yleisiä kysymyksiä ... lastenkodin työntekijöille, kokonaisvaltaisen näkemyksen saamiseksi

1 Kerro meille hieman tästä lastenkodista

- Kuinka suuret asiakasryhmät teillä on ... lastenkodissa?

- Mikä ikäjakauma teillä on ryhmissä?
- Kuinka monta osastoa teillä on ... lastenkodissa?
- Kuinka monta työntekijää teillä on ... lastenkodissa?
- Mitä koulutuksia ja opintoja työntekijöiltänne löytyy?
- Koetteko, että teillä on riittävästi aikaa lasten kanssa?
  - Onko työntekijöiden vaihtuvuus suurta/ Miten pysyvät työttiimit/työntekijät teillä on?

AIHE 1: Työmenetelmät, joilla edistetään lasten osallistumista - kysymyksiä työntekijöille

- Kuinka työntekijät pyrkivät luomaan ja edistämään lasten osallisuutta työssään lastenkodissa

1 Mitä teidän mielestänne osallisuus arjessa tarkoittaa, kontekstina lastenkoti?

Teema: Kommunikointi

- Miten kommunikoitte lasten kanssa niin, että he tuntevat itsensä kuulluiksi?

Teema: Arki

- Miten suunnittelette arjen lasten kanssa täällä lastenkodissa?
- Miten otatte lapset mukaan arjen toimintaan?

Teema: Mahdollisuus vaikuttaa

- Kuinka paljon lapset voivat itse vaikuttaa arkeensa, esimerkiksi ajankäyttöön, syömiseen, nukkumiseen, vapaa-ajan viettoon, harrastuksiin, sääntöihin?
- Minkälaisissa asioissa tai tilanteissa lapsella on oikeus päättää olla osallistumatta?

Teema: Omaohjaajan rooli

- Millä eri tavoin omaohjaaja työskentelee lapsen osallistamiseksi?

- Kuinka paljon aikaa teillä on omaohjattavalle?
- Onko yhteistä aikaa riittävästi?
- Mitä yleensä teette omaohjattavan kanssa?
- Kuka päättää mitä tehdään? Päätättekö yhdessä?
- Miten tuette omaohjattavaa vaikeissa tilanteissa?

Teema: Osallisuus dokumentoinnissa

- Miten lapsi on osallisena kuukausikoosteen kirjoittamisessa?

TEEMA-ALUE 2: Tekijät, jotka tuottavat osallisuuden tunnetta lapsissa, kysymykset lapsille

- Mitä kokemuksia lastenkodissa asuvilla lapsilla on osallisuudesta?

1 Kerro meille arjestanne täällä osastolla

Teema: Arki

- Mikä teille on tärkeää täällä lastenkodissa?
- Mistä te pidätte, mikä on mieluisaa?
- Millä tavalla voitte osallistua ruoanlaittoon/kotitaloustöihin?
- Mitä mieltä olette osaston/ lastenkodin säännöistä?

Teema: Mahdollisuus vaikuttaa

- Kuinka paljon olette saaneet olla mukana päättämässä arjestanne, esimerkiksi ajankäytöstä, syömisistä, nukkumisesta, siitä kenen kanssa vietätte aikaa, harrastuksista, säännöistä, vapaa-ajasta

- Mihin asioihin toivoisitte pystyvänne vaikuttamaan enemmän?
- Ottavatko ohjaajat hyvin huomioon teidän mielipiteenne ja sen, mitä teillä on sanottavana?
- Miten olette saaneet tietoa siitä mitä lastenkodissa tapahtuu?

Teema: Kommunikointi

- Mistä yleensä puhutte ohjaajien kanssa?
- Koetteko, että ohjaajilla on tarpeeksi aikaa keskustella teidän kanssanne?

Teema: Omaohjaajan rooli

- Kuinka tärkeä omaohjaaja on teille?
- Missä tilanteissa omaohjaaja on sinulle tärkeä?
- Haluaisitteko enemmän aikaa omaohjaajanne kanssa?
- Mitä tekisitte, jos teillä olisi enemmän aikaa omaohjaajan kanssa?

Teema: Osallisuus dokumentoinnissa

- Miten olette mukana kuukausikoosteen teossa?
- Millä tavalla teidän mielipiteenne kirjataan koosteeseen?
- Mitä osallisuus merkitsee teille?

Bilaga 3 – anhållan om forskningslov

Pia Lindgren

Barnhemmets föreståndare

ANHÅLLAN OM FORSKNINGLOV

Bästa föreståndare!

Vi, Tove Salminen och Ismo Pietiläinen, är tredje årets socionomstuderande vid Yrkes-
högskolan Arcada i Helsingfors, och håller på som bäst att skriva vårt examensarbete.
Syfte med vår studie är att studera hur barns delaktighet förverkligas i ... barnhem.

För att nå detta syfte skulle vi vilja intervjua både personal och barnen på ... barnhem.

Intervjuerna är fokusgruppintervjuer, det vill säga gruppintervjuer, en med personal och
en med barnen. För att få bästa möjliga resultat så önskar vi att få ett så brett deltagande
som möjligt, i intervjun med barnen så önskar vi att få ett deltagande antal på minimum
4 barn, i intervjun med personalen önskar vi få ett deltagare antal på minimum 2 arbetare.

Vi hoppas att intervjuerna kunde genomföras i ... barnhems utrymmen under bägge
tillfällen för att underlätta deltagandet för informanter. Själva fokusgruppsintervjuerna är
planerat att ta max 1,5 timmar per grupp. Intervjuerna kommer att bandas in, ifall det
passar för informanter. Deltagandet i intervjun är frivilligt och om man vill kan man när
som helst avbryta intervjun, eller låta bli att svara på vissa frågor. Information behandlas
med konfidentialitet så att alla informanter hålls anonyma. Materialet vi samlat in
kommer att förvaras i ett säkert ställe så att ingen utomstående kan ta del av den och det
förstörs när studien är färdig.

Tidpunkten för intervjuerna skulle kunna vara mars 2019.

Vi svarar gärna på eventuella frågor!

Helsingfors 07.03.2019

Tove Salminen

Socionomstuderande

tove.salminen@arcad.fi

040-5100352

Ismo Pietiläinen

Socionomstuderande

ismo.pietilainen@arcada.fi

044-5117086

Arla Cederberg

Handledare

arla.cederberg@arcada.fi

Bilaga 4 – anhållan om forskningslov på finska

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

Pia Lindgren
Lastenkodin johtaja

Hyvä johtaja,

Me, Tove Salminen ja Ismo Pietiläinen, olemme kolmannen vuoden sosionomiopiskelijoita ammattikorkeakoulu Arcadasta Helsingissä. Teemme parhaillaan opinnäytetyötämme minkä tarkoituksena on tutkia kuinka lasten osallisuus toteutuu lastenkodin arjessa.

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi haluaisimmekin haastatella sekä ... lastenkodin henkilökuntaa että lapsia. Haastattelut ovat kohderyhmähaastatteluja, toisin sanoen ryhmähaastatteluja, joista toinen on henkilökunnan ja toinen lasten kanssa. Parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi toivomme mahdollisimman laajaa osallistumista - lasten haastattelussa vähintään neljää lasta, haastattelussa henkilökunnan kanssa vähintään kahta työntekijää.

Toivomme, että haastattelut voitaisiin toteuttaa ... lastenkodin tiloissa kahdessa eri tilaisuudessa haastateltavien osallistumisen helpottamiseksi. Fokusryhmähaastattelun on määrä kestää enintään 1,5h ryhmää kohden. Haastattelut nauhoitetaan, jos se sopii haastateltaville. Haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista, tarvittaessa voimme keskeyttää haastattelun milloin tahansa. Haastateltava voi myös halutessaan kieltäytyä vastaamasta joihinkin kysymyksiin. Haastattelumateriaalia käsitellään luottamuksellisesti, ja kaikki osallistujat pidetään nimettöminä. Keräämämme aineisto tallennetaan turvalliseen paikkaan mihin ulkopuoliset eivät pääse käsiksi, ja se tuhoetaan opinnäytetyön valmistuttua.

Haastattelujen ajoitus voisi olla maaliskuun tai huhtikuun aikana 2019.

Vastaamme mielellämme mahdollisiin kysymyksiin!

Helsingissä 07.03.2019

Tove Salminen

Ismo Pietiläinen

Arla Cederberg

Socionomstuderande

tove.salminen@arcad.fi

040-5100352

Socionomstuderande

ismo.pietilainen@arcada.fi

044-5117086

Handledare

arla.cederberg@arcada.fi

Bilaga 5 – informationsbrev till barnen

INFORMATIONSBREV TILL BARNEN

Hej!

Vi, Tove Salminen och Ismo Pietiläinen är tredje årets socionomstuderande från yrkes-
högskolan Arcada i Helsingfors och håller på att skriva vårt examensarbete. Vi skulle
gärna intervjuja just dig. Vi kommer till ert barnhem för att göra en gruppintervju med
alla barn och ungdomar som vill delta i den. Vi är intresserade av att höra just dina erfa-
renheter och tankar om vardagen på ert barnhem. I intervjun, var vi och ni barn och
unga diskuterar tillsammans, kommer vi att ställa frågor om era erfarenheter om vard-
agen på barnhemmet, vilka saker enligt er fungerar bra och vad kunde man utveckla.

För att vi inte ska missa viktiga kommentarer som ni tar upp så kommer intervjun att
bandas och efter intervjun att renskrivas. Allt material som vi under intervjun får från er
kommer att förstöras efter att vårt examensarbete är klart. I vårt examensarbete så kom-
mer ni att vara anonyma och de uppgifter ni givit kan inte kopplas till er personligen.

Vi skulle vara väldigt tacksamma ifall du skulle vilja delta i vår intervju så att vi får
barnens röst hörda.

P.S. Ifall du undrar över vad som helst eller vill fråga om någonting kan du alltid skicka
e-mail till oss.

Tack på förhand!

Tove Salminen, socionomstuderande, tove.salminen@arcada.fi

Ismo Pietiläinen, socionomstuderande, ismo.pietilainen@arcada.fi

Bilaga 6 – informationsbrev till barnen, på finska

TIEDOTUSKIRJE LAPSILLE

Hei!

Me, Tove Salminen ja Ismo Pietiläinen, olemme kolmannen vuoden sosionomiopiskelijoita ammattikorkeakoulu Arcadasta Helsingissä ja teemme parhaillaan opinnäytetyötämme. Opinnäytetyömme varten haastattelisimme mielellämme tietä lapsia ja nuoria ja olemme tulossa ... lastenkotiin tekemään ryhmähaastattelua. Haastattelu on siis noin tunnin mittainen jutteluhetki teidän lasten ja nuorten ja meidän opiskelijoiden kesken. Olemme kiinnostuneita kuulemaan juuri sinun ajatuksiasi ja kokemuksia lastenkodin arjesta, siitä mikä on hyvin ja myös mitä voisi kehittää paremmaksi. Kysymyksemme koskevat siis kokemuksiasi lastenkodin arkea ja lastenkodissa asumisesta ja sinun ajatuksia ja toiveita siihen liittyen.

Jos sinulle sopii, nauhoitamme haastattelun. Kaikki vastaukset käsitellään nimettöminä, eli nimeäsi ei tulla mainitsemaan valmiissa tekstissä.

Olemme iloisia jos osallistut haastatteluun, on tärkeää saada kuulla teidän lasten ja nuorten kokemuksista sekä teidän mielipiteitä.

Suurkiitos jo etukäteen!

P.S. Jos sinua missään vaiheessa mietityttää mikään tai haluat kysyä jotakin, niin meille voi aina laittaa sähköpostia.

Terveisin,

Tove Salminen, sosionomiopiskelija (AMK), tove.salminen@arcada.fi

Ismo Pietiläinen, sosionomiopiskelija (AMK), ismo.pietilainen@arcada.fi

Bilaga 7 – informationsbrev till föräldrarna

INFORMATIONSBREV TILL FÖRÄLDRARNA

Hej,

Vi, Tove Salminen och Ismo Pietiläinen är tredje årets socionomstuderande från yrkes-högskolan Arcada och håller på att skriva vårt examensarbete ”*Barns delaktighet i vardag på en barnskyddsinstitution - en utvärdering av vården på ett barnhem*”. Arbetets syfte är att studera hur barns delaktighet förverkligas på ... barnhem. För detta ändamål har vi planerat att intervjua både personal och barn på ... barnhem.

I vår intervju med barn har vi fokus på frågan: **Hurudana erfarenheter har barn som bor på barnhemmet av delaktighet?** Frågorna handlar om hur barnen upplever vardagen på barnhemmet.

Den andra intervjun kommer vi att utföra med personalen för att få reda på: **Hur arbetar personalen för att skapa och främja barns känsla av delaktighet på barnhemmet?**

Alla deltagare hålls anonyma. Intervjuerna bandas in om det passar för alla deltagare. kommer att bandas och renskrivas.

När arbetet är klart kommer allt svarsmaterial att förstöras. Vi kommer inte att använda sådant material som deltagaren inte vill att vi använder.

Vi svarar gärna på eventuella frågor!

Tack på förhand!

Tove Salminen, socionomstuderande, tove.salminen@arcada.fi

Ismo Pietiläinen, socionomstuderande, ismo.pietilainen@arcada.fi

Bilaga 8 – informationsbrev till föräldrarna, på finska

TIEDOTUSKIRJE VANHEMMILLE

Hei,

Me, Tove Salminen ja Ismo Pietiläinen, olemme kolmannen vuoden sosionomiopiskelijoita ammattikorkeakoulu Arcadasta Helsingissä. Teemme parhaillaan opinnäytetyötämme aiheesta: **Lasten osallistuminen arjessa lastensuojeluyksikössä**. Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia kuinka lasten osallisuus lastenkodin arjessa toteutuu. Tätä tarkoitusta varten haluaisimme haastatella ... lasten kodin lapsia ja nuoria. Tulemme haastattelemaan sekä lasten ohjaajia että lapsia. Haastatteluissamme lasten kanssa olemme kiinnostuneita kuulemaan **Mitä kokemuksia lastenkodissa asuvilla lapsilla on osallisuudesta?**

Ohjaajilta puolestaan haluamme kuulla **Miten työntekijät pyrkivät luomaan ja edistämään lasten osallisuutta työssään lastenkodissa?**

Haastattelut tullaan nauhoittamaan, mikäli se sopii kaikille osapuolille. Kaikki julkaistava materiaali tulee olemaan sellaista, mistä ei voi tunnistaa ketään haastatteluun osallistuneista.

Vastamme mielellämme mahdollisiin kysymyksiin!

Kiitos jo etukäteen!

Tove Salminen, sosionomiopiskelija (AMK), tove.salminen@arcada.fi

Ismo Pietiläinen, sosionomiopiskelija (AMK), ismo.pietilainen@arcada.fi

Bilaga 9 – informationsbrev till personalen

INFORMATIONSBREV TILL PERSONALEN

Hej,

Vi, Tove Salminen och Ismo Pietiläinen är tredje årets socionomstuderande från yrkes-högskolan Arcada och håller på att skriva vårt examensarbete ”*Barns delaktighet i vardag på en barnskyddsinstitution - en utvärdering av vården på ett barnhem*”. Arbetets syfte är att studera hur barns delaktighet förverkligas i vardagen. utvärdera vården på ett barnhem med fokus på barns delaktighet i vardagen.

För detta ändamål skulle vi gärna intervjua både er handledare samt barn/unga. Vi har planerat att genomföra en fokusgruppsintervju tillsammans med personalen och en fokusgruppsintervju med barnen. Vi skulle vara väldigt tacksamma ifall du skulle vilja medverka i vår fokusgruppsintervju!

För att vi ska få en så bara gruppintervju som möjligt så kommer ni att få alla frågor i förväg för att kunna förbereda er på bästa sätt. I fall det passar för er kommer intervjun att bandas.

I intervjun kommer fokus att vara på *Hur arbetar personalen för att skapa och främja barns känsla av delaktighet på barnhemmet?*

När arbetet är klart kommer alla svarsmaterial att förstöras. Allt material som används i arbetet behandlas med anonymitet för att försäkra om att inget går att koppla direkt till dig. Vi kommer inte att använda sådant material så du inte vill att vi använder.

Vi svarar gärna på eventuella frågor!

Tack på förhand!

Tove Salminen, socionomstuderande, tove.salminen@arcada.fi

Ismo Pietiläinen, socionomstuderande, ismo.pietilainen@arcada.fi

Bilaga 10, informationsbrev till personalen, på finska

TIEDOTUSKIRJE HENKILÖKUNNALLE

Hei,

Me, Tove Salminen ja Ismo Pietiläinen, olemme kolmannen vuoden sosionomiopiskelijoita ammattikorkeakoulu Arcadasta Helsingissä. Teemme parhaillaan opinnäytetyötämme aiheesta: **Lasten osallistuminen arjessa**. Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia, kuinka lasten osallisuus toteutuu lastenkodin arjessa.

Tätä tarkoitusta varten halusimme haastatella sekä lastenkodin lapsia että teitä ohjaajia. Teemme fokusryhmä haastattelun ja olemme kiinnostuneita siitä, **Miten työntekijät pyrkivät luomaan ja edistämään lasten osallisuutta työssään lastenkodissa?**

Tulette saamaan haastattelukysymykset luettavaksi ennen itse haastattelua.

Mikäli se sopii nauhoitamme haastattelun. Kaikki julkaistava materiaali tulee olemaan sellaista, mistä ei voi tunnistaa sinua tai ketään haastatteluun osallistuneita.

Vastamme mielellämme mahdollisiin kysymyksiin!

Suurkiitos jo etukäteen!

Tove Salminen, socionomstuderande, tove.salminen@arcada.fi

Ismo Pietiläinen, socionomstuderande, ismo.pietilainen@arcada.fi

Bilaga 11 – informerat samtycke

INFORMERAT SAMTYCKE

Jag ger härmed samtycke till att den information jag givit under intervjutillfället får användas till Tove Salminen och Ismo Pietiläinens examensarbete vid yrkeshögskolan Arcadas socionomutbildning. I ett informationsbrev har jag fått vetskap om arbetets syfte och frågeställningar. I informationsbrevet blev jag informerad om hur det insamlade

materialet kommer att behandlas och användas. Jag har vetskap om att mitt deltagande är frivilligt samt att jag när som helst under intervjun kan avbryta mitt deltagande, även utan någon förklaring.

Plats och datum

Underskrift

Bilaga 12 – informerat samtycke, på finska

SUOSTUMUS HAASTATTELUUN OSALLISTUMISESTA

Annan suostumukseni sille, että haastattelussa esille tuomaani tietoa ja haastattelukysymyksiä vastauksia saa käyttää Tove Salmisen ja Ismo Pietiläisen opinnäytetyössä ja tutkimuksessa. Tiedotekirjeessä olen saanut tietoa tutkimuksen tarkoituksesta, sekä tutkimuksen pääkysymyksistä. Tiedotekirjeessä minulle kerrottiin, miten antamaani tietoa käsitellään ja käytetään. Olen tietoinen siitä, että osallistumiseni haastatteluun on vapaaehtoista, ja tietoinen siitä, että voin keskeyttää haastattelun milloin vain ilman erikseen mainittavaa syytä.

Paikka ja aika

Allekirjoitus
